ЛЕНИНЧА МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

ИККИ ОЙЛИК ПЛАН — МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ★ 14 февраль 1969 йил, жума ★ № 38 (14.201). ◆ Баҳоси 2 тийин.

Самарқанд область, Булунғур райони механизаторлари тракторлар ва барча қишлоқ хўжалик машиналари ремонтини жадаллик билан олиб бориб яхши натижаларга эришдилар. Улар барча техникани юқори сифат билан ремонтдан чиқариб, кўкламга шай қилиб қўйдилар. Юқоридаги суратда: Булунғур районидаги Ленин номли колхознинг илғор тракторчиларидан (чапдан ўнгга): Норбой Эргашев, Қилич Ғаффоров ва Эшонқул Ҳамидов ўртоқларни кўряпсиз. Бу азаматлар техника ремонтида алоҳида ташаббус кўрсатиб ишладилар. Пастдаги суратда: «Октябрь» колхозининг ремонтдан чиқарилган техникаси.

Р. Шамсиддинов фотолари (ЎзТАГ).

ХАЛҚ НОМЗОДЛАРИ

Республикамизда маҳаллий Советларга сайловлар ўтказишнинг энг масъулиятли босқичи — депутатликка номзодлар кўрсатиш даври бошланди. Шонли ишчилар синфи, зиёлилар, колхозчи деҳқонлар коллективлари ўзларининг сайлов олди йиғилишларида халқимизнинг энг обрўли, одамларга меҳрибон фарзандларини, ўз меҳнати ва ҳиммати билан элда ҳурмату-иззат топган кишиларни депутатликка номзод қилиб кўрсатмоқдалар. Бу — табиий, чунки коммунистик қурилиш манфаатлари маҳаллий Советлар, халқ хизматкорлари бўлган депутатлардан ҳамиша омма орасида бўлиш, омманинг ижодий активлигига таяниш, уни улуғ ишларга даъват эта билишни тақозо этади. Советлар фаолиятининг самараси, хўжалик ва маданий қурилишнинг у ёки бу масалаларини ишчанлик билан, малакали ҳал этиши кўп жиҳатдан депутатларга, уларнинг маънавий қиёфаси, одамийлиги, ташкилотчилигига боғлиқдир. Демак, депутатликка муносиб номзодлар кўрсатиш — бу катта сиёсий кампания бўлиб, у маҳаллий Советларнинг сайловдан кейинги ишлари савиясига бевосита таъсир кўрсатади.

Коммунистик партиямиз Советларнинг янги жамият қурилишидаги роли ва обрўсини ошириш, депутатларнинг халқ олдидаги масъулиятини кучайтириш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қиляпти. КПСС XXIII съезди ва Марказий Комитетнинг сўнгги йилларда чиқарган қарорлари худди ана шундай ғамхўрликнинг ёрқин намунасидир. Шу туфайли маҳаллий ҳокимият органлари, жонкуяр депутатларнинг бевосита иштироки, ташкилотчилиги билан ўтган сайловлардан бери республикамиз қишлоқ ва шаҳарлари янада обод бўлди, медицина, болалар муассасалари кўпайди, аҳолига маиший, савдо хизмати кўрсатиш яхшиланди, қанчадан-қанча ҳашаматли уй-жойлар, жамоат бинолари қад кўтарди.

Янгидан сайланадиган маҳаллий Советлар депутатлари олдида ҳам ана шу традицияларни давом эттириш, меҳнаткашларга ғамхўрликни кучайтириш, омма билан ишлашда ленинча иш услубидан кенг фойдаланишдек вазифалар туради. Шунинг учун ҳам ҳар бир коллектив депутатликка ўз номзодини кўрсатар экан, бу номзоднинг чиндан ҳам халқ ишончини оқлай олишига ишончи комил бўлиши, унинг маънавий ва ишчанлик сифатларини тўғри ҳисобга олиши лозим. Бизда депутатликка номзод кўрсатишнинг чинакам демократик принциплари қарор топган. Совет кишилари маҳаллий ҳокимият органларига ўзларининг энг муносиб вакилларини юборишга ҳақ-ҳуқуқлидир. Номзоди кўрсатилган шахс йиғилишларда, матбуотда эркин муҳокама этилади.

Номзод кўрсатишга бағишланган йиғилишларда соғлом муҳит бўлиши, ҳар бир сайловчининг номзод ҳақида эркин фикр юритиши учун барча шарт-шароитлар яратилиши лозим. Партия, жамоат ташкилотларининг бурчи эса ана шундай йиғилишлар юксак сиёсий савияда ўтиши, улар меҳнаткашларнинг сиёсий ва меҳнат активлигини янада оширишга хизмат қилишига эришишдан иборат. Бу ўринда Оҳангарон шаҳри 9-шахта, Чирчиқдаги электрохимия комбинати, Қува районидаги М. Горький номли колхоз коллективларининг сайлов олди йиғилишлари яхши савияда ўтганини таъкидлаб ўтиш мақсадга мувофиқдир. Мазкур йиғилишларда сўзга чиққан сайловчилар номзодларнинг ибратли фазилатлари ҳақида гапириш билан бирга, муайян коллектив олдида 1969 йилда турган вазифалар, В. И. Ленин юбилейини муносиб совғалар билан кутиб олишга доир бир қатор фойдали мулоҳазалар билдирилди, бўлғуси депутатларга конкрет наказлар берилди. Чунончи, Оҳангарон шахтёрлари Қаҳҳор Хушвақовни, Чирчиқ электрохимия комбинати коллективи корхонанинг аппаратчиси Маҳамадали Усмоновни, қуваликлар эса уста пахтакор Жўра Шамшиевни область Советларига депутатликка номзод қилиб кўрсатдилар. Дарҳақиқат, бу ўртоқлар ўзларининг ҳалол меҳнати билан, ҳар бир масалага партия ва халқ манфаатлари нуқтаи назаридан қараши билан кишилар орасида катта обрў қозонишган. Шубҳасиз, улар ўз сайловчилари, бутун халқ ишончини оқлайдилар.

Маҳаллий партия, жамоат ташкилотлари депутатликка номзодларни халққа янада яқинроқ таништириш, уларнинг таржимаи ҳоли, ишлаб чиқариш ва ижтимоий фаолияти ҳамма сайловчиларга аниқ-ошкора бўлиши учун барча чораларни кўришлари лозим. Бунда улар бисотида маҳаллий матбуот, радио ва телевидение ҳамда агитаторларнинг катта армияси мавжуд. Айниқса агитаторлар зиммасида масъулиятли вазифалар турибди. Улар депутатликка номзодлар тўғрисида сайловчиларга сўзлаб беришлари жуда муҳим. Шунингдек номзодларнинг сайловчилар билан учрашувларини ташкил этиш ҳам партия ва совет ташкилотларидан ташаббускорлик, ишчанликни талаб қилади. Бундай учрашувлар маҳаллий Советлар ва уларнинг бўлғуси депутатларининг сайловчилар билан алоқасини мустаҳкамлаши, маҳаллий ҳокимият органлари амалга ошираётган ажойиб тадбирларнинг чинакам намойишига айланиши даркор.

Меҳнаткашлар халқ ҳокимияти маҳаллий органларига ўзларининг энг муносиб вакилларини кўрсатиш билан жонажон Коммунистик партиямиз теварагига мустаҳкам жипслашганини, Советларнинг янги жамият қурилишидаги ролига катта ишонч ва аҳамият бераётганликларини яна бир бор исботламоқдалар. Номзодлар ўзларининг меҳнатдаги ва ижтимоий фаолиятдаги жонкуярлиги, ташаббускорлиги, инсонпарварлиги билан сайловчилар ишончини оқлаши, Советларнинг социал-маданий қурилишдаги иштирокини янада кучайтириб, КПСС XXIII съезди белгилаб берган улуғвор программани амалга оширишда намуна кўрсатишларига ишончимиз комил.

ЧОРВАДОРЛАР РАПОРТИ

Ленинград райони чорвадорлари гўшт тайёрлаш квартал планини бажардилар. Давлатга салкам уч юз эллик тонна гўшт сотилди. Ленин номли, «Социализм», «Шарқ юлдузи» колхозлари ва бошқа хўжаликлар уч ойлик планни анча ошириб бажардилар. Олтиариқ, Қува ва Охунбобоев районларининг чорвадорлари ҳам квартал плани бажарилганлиги тўғрисида рапорт бердилар.

СМЕНАДА БИР ЯРИМ НОРМА

● Андижондаги Полвонтош нефть конининг меҳнаткашлари беш йилликнинг қолган йиллари ҳар бир кунини ҳам кўплаб маҳсулот ишлаб чиқариш билан нишонлаш учун курашмоқдалар. Ҳ. Нишонов, У. Иброҳимов, А. Латифзода каби ковчилар мажбуриятга яраша баракали меҳнат қилиб, топшириқларни ҳар сменада бир ярим норма орттириб бажармоқдалар.

У. РАҲМАТУЛЛАЕВ.

МАРТ ОЙИ ҲИСОБИГА

● Тошкент трактор йиғув заводининг ишчилари ва инженер-техник ходимлари меҳнат унумдорлигини ошириш тадбирларини тинмай амалга оширмоқдалар.

Ленинча меҳнат вахтасида пешқадамлик қилаётган кўпгина ишчилар маҳсулот тайёрлашни кўпайтиришга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Слесарь А. Филиппенко, металл йўнувчилардан М. Муродов, А. Пирожкин сингари ишчилар шу кеча-кундузда март ойи ҳисобига маҳсулот тайёрлашяпти.

Ҳ. ЖУРАЕВ.

ДОВРУҒ

✦ НОЁБ ОБИДОВ БРИГАДАСИ В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ ЮЗ ЙИЛЛИГИГА ОЛГАН МАЖБУРИЯТИНИ БАЖАРИШ БЎСАҒАСИДА. ✦ БРИГАДА ПЛАНДАН ТАШҚАРИ САЛКАМ 50 МИНГ МЕТР ИПАК ГАЗЛАМА ТЎҚИБ ЧИҚАРДИ. ✦ ЮЗ ЙИЛЛИККАЧА ЯНА 12 МИНГ МЕТР ПЛАНГА ҚЎШИМЧА ГАЗЛАМА ТЎҚИЛАДИ. ✦ 127 БРИГАДА ОБИДОВЧИЛАР ТАШАББУСИГА ҚЎШИЛДИ.

Бу бригада ҳақида илгари ҳам эшитгандим. Анчадан бери ёзмоқчи бўлиб юрсам-да, мавриди келмасди. Лекин ҳар гал Марғилонга йўлим тушганда шу ҳақда бир суриштириб ўтардим. Мана, бундан бир йил аввал ён дафтарчамга шундай деб ёзиб қўйган эканман: «1967 йил, декабрь. Ноёб Обидов бригадаси янги ташаббус билан чиқди. Бригада беш йилликни Ленин туғилган куннинг юз йиллигигача бажариш, шу кунгача пландан ташқари 50 минг метр ипак газлама тўқиб чиқариш, мўлжалдагидан 8 процент кўп биринчи сорт маҳсулот бериш мажбуриятини олаётир. Бу ташаббус Марғилон ипак комбинати партия комитетида, кейин Марғилон шаҳар партия комитети пленумида маъқулланди. Пленум ташаббусни шаҳар саноат корхоналарида кенг ёйиш ҳақида махсус қарор қабул қилди».

Шу қарорнинг натижасини суриштириб, яқинда шаҳар партия комитети саноат бўлимига киргандим. Бўлим мудири Ҳ. Олимова яхши хушхабар айтиб қолди:

— Ташаббуснинг қаноти бўлади, дейишганича бор экан. Беш йиллик топшириқни Ленин юбилейига бажарамиз, деган бригадалар кўпайиб боряпти. Ҳозиргача уларнинг сони 127 тага етди. Марғилон ипак комбинатининг ўзида 58 та бригада шу ҳаракатга қўшилди. Кейин эшитдингизми-йўқми, шу ташаббусни биринчи бошлаган Ноёб Обидов бригадаси олган мажбуриятини бажариш арафасида турибди. Ўтган уч йилу бир ярим ойда пландан ташқари 50 минг метрга яқин махсус ипак газлама ишлаб чиқаришибди...

Шу гап бўлди-ю, Ноёб Обидов бригадаси ҳақида ёзишга аҳд қилиб Марғилон ипак комбинатига йўл олдим. Мана, кўп минг кишилик комбинат коллективи ўртасидагина эмас, бутун Марғилонда оғизга тушган бригада ҳақида суриштириб билганларим, ўзларидан эшитганларим...

Ноёб Обидов қорачадан келган, ўттиз ёшлардан ошиб-ошмаган соддагина йигит экан. Комбинатга ишга келганига ўн тўрт йилдан ошибди. Аввало тўқувчи экан, ҳозир мастер ёрдамчиси, саккиз кишилик тўқувчилар бригадасининг бошлиғи, қўл остида 24 станок бор. Бу коллектив ускуналарни бир меъёрда ишлатиб сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришини ва планнинг бажарилишини таъминлабгина қолмай, планга қўшимча энг кўп маҳсулот беришда комбинат бригадалари ўртасида пешқадамлик қилмоқда. Ўтган йили улар пландаги 67138 метр ўрнига 86.944 метр, яъни планга қўшимча 19.806 метр махсус ипак газлама ишлаб чиқаришга муваффақ бўлишибди. Планда кўрсатилгандан 8,6 процент кўп биринчи сорт маҳсулот беришибди.

— Ўтган уч йилу бир ярим ойда пландан ташқари салкам 50 минг метр ипак газлама ишлаб чиқардик, — деди Ноёб Обидовнинг ўзи. — Беш йилликнинг уч йили планини 1968 йил май ойидаёқ бажариб қўйган эдик. Ҳозир 1969 йил октябрь ойи ҳисобига ишлаяпмиз. Биз беш йилликнинг тўртинчи йили планини шу йил 22 апрелгача, доҳий Ленин туғилган куннинг 99 йиллигигача бажариш ҳаракатидамиз. Шунда беш йиллик планимизни 1970 йил 22 апрелгача бажаришга етарли вақтга эга бўламиз. Нима дедингиз?

Жуда тўғри ҳисоб-китоб.

Бригада яна қолган бир йил ичида планга қўшимча 12 минг метр ипак газлама ишлаб чиқаради. Чунки бригада уч йилдан бери бир меъёрда ишлаб, ҳар сменада планга қўшимча 100 метрдан ипак газлама тўқиб келяпти. Ҳар ойда эса пландан ташқари камида 1 минг метр газлама беришяпти.

— Бунга осонликча эришаётганимиз йўқ, — деди бригадир. — ҳар ҳафтада йиғилиб ишдан кейин бир-икки соат ўтириб, бригада аъзолари билан ишимизга якун ясашни одат қилиб олганмиз. Ҳеч қачон қилмаймиз. Шунда ким қандай ишлаганини, ким аввалгидан кам маҳсулот берди-ю, ким кўп берди, сабабларини билиб, камчиликларимизни аниқлаймиз. Кейинги ҳафтада шуни тузатиш чорасини кўрамиз. Бундан ташқари, бирор киши отпускага кетгудек бўлса, унинг станоклари тўхтаб қолмайди. Икки киши уч тўқувчининг ўрнини босиб ишлайверади. Тўқувчиларимиз жуда аҳил, ҳамма ютуқларимиз шу аҳилликдан...

Энди Ноёб Обидов бригадасининг доврўғи Марғилонда нима учун шунчалик достон бўлиб кетгани менга равшан эди. Шундай бўлса ҳам суҳбатимиз охирида бригадирдан:

— Айтингчи, шу ташаббусни бошлашдан мақсадингиз нима эди? — дедим.

Бригадир сизга қандай тушунтирсам экан, дегандек оққўнгиллик билан кулимсираб қараб қўйди.

— Ўзингиз биласиз, халқимизда яхши бир одат бор. Тўйга тўёна билан борилади. Биз ҳам маслаҳатлашиб улуғ доҳиймизнинг юз йиллик тўйига тўёна тайёрламоқчи бўлдик. Бизга шундай бахтли ҳаётни берган доҳий Ленин юбилейига атаб пландан ташқари маҳсулот беришдан ҳам олижаноб иш борми! Биз ташаббус бошлаганимизнинг боиси ҳам шу эди, — деди у. — Юбилейга ёруғ юз билан борайликда!

М. МАНСУРОВ,
«Совет Ўзбекистони» Фарғона область мухбири.

БИНОКОРЛАРНИНГ УЧРАШУВЛАРИ

СССР Қурилиш министрлиги қурилиш ташкилотлари ва корхоналари активларининг Тошкентда бўлиб ўтган йиғилишида қатнашган меҳмонлар Ўзбекистон қурилиш индустриясининг йирик иншоотлари ва корхоналарига сафар қилдилар. Қардош республикалардан келган мутахассислар 12 февраль куни тўрт шаҳар қурилиш майдончаларини бориб кўрдилар. Олмалиқда улар аммофос заводи ва полиметалл комбинати қурилиши билан, Чирчиқда электр-химия комбинати билан ҳамда илғор 10-автобазада ишларнинг қандай ташкил этилганлиги билан, Оҳангаронда бинокорлик материалларининг бир гуруҳ корхоналари қандай барпо этилаётганлиги билан танишдилар.

Меҳмонлар Тошкентда лойиҳада кўрсатилган қувватдан уч баравар ўзиб кетган биринчи уйсозлик комбинатининг иш тажрибасини ўргандилар. Бинокорлар Бутунитгифоқ учрашувининг кўпгина қатнашчилари Тошкент қурилишида иштирок этаётган ўз юртдошлари билан учрашдилар, қардош республикалар юборган қурилиш-монтаж поездлари қурган кварталларни бориб кўрдилар.

ЧИМҚЎРҒОН ҚАЛҚОНИ

Чимқўрғон сув омбори реконструкция қилиб бўлинди. Бу ишни «Пачкамарводстрой» бошқармасининг коллективи бажарди. Тўғоннинг қуйи қисми мустаҳкамланди.

Дарёга ва ён тарафдаги магистрал каналларга тез орада аввалгидан анча кўп сув бера бошлайдиган иншоот марзасига 12 минг кубометр бетон ётқизилди. Тупроқ ва бетон ишлари изғирин совуқ бўлиб, қор ёғиб турган пайтларда ҳам кечаю-кундуз тинимсиз олиб борилди. Қурилишда Қамаши, Чироқчи ва бошқа районларнинг юзлаб колхозчилари ва совхоз ишчилари қатнашди.

(ЎзТАГ).

16 МАРТ — Ўзбекистон ССР маҳаллий Советларига САЙЛОВЛАР КУНИ

МУНОСИБ КИШИЛАР

Ўзбекистон шаҳар ва қишлоқларидаги сайлов олди йиғилишлари зўр сиёсий активлик вазиятида ўтмоқда. Йиғилишларнинг қатнашчилари маҳаллий Советларнинг депутатлигига номзодлар кўрсатишмоқда.

Саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг новаторлари, фан ва маданият арбоблари, партия ва совет ходимлари бўлган муносиб кишилар халқ ишончига сазовор бўлмоқдалар.

Наманган ёғ-экстракция заводининг коллективи корхона электр монтери, коммунистик меҳнат зарбдори Анастасия Васильевна Полосухинани область Советлари депутатлигига номзод қилиб кўрсатиш ҳақида қарор қабул қилди.

Сўзга чиққан нотиқлар А. В. Полосухина энг яхши ишчи, актив жамоатчи эканлигини гапириб бердилар. У Улуғ Ватан урушида қатнашиб кўпгина мукофотларга сазовор бўлган.

Наманган область автомобиль трестининг хизматчилари ва инженер-техник ходимлари коллективи трест бошқарувчиси Генрих Никитович Арсеньевни область Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатди. У ўзининг меҳнат фаолиятини оддий шофер бўлиб бошлаган, сўнгра автобазага раҳбар бўлган, бундан бир йил муқаддам эса трестга бошлиқ қилиб тайинланган. Наманган автомобилчилари область экономикасини ривожлантириш ва мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Ўтган йилнинг ўзида улар пландан ташқари халқ хўжалигининг 112 минг тонна юкини ташиб бердилар.

Янгиқўрғон районидаги «Шарқ юлдузи» колхозида бўлиб ўтган сайлов олди йиғилишида энг кекса бригадирлардан бири Боқи Соибboев область Совети депутатлигига номзод қилиб белгиланди. У раҳбарлик қилаётган коллектив илғор агротехника усулларидан фойдаланиш, ерларнинг мелиорация ҳолатини яхшилаш, техникадан омилкорлик билан фойдаланиш туфайли йил сайин «оқ олтин»дан мўл ҳосил етиштирмоқда. Бултур бу ерда 75 гектар ернинг ҳар гектаридан 45 центнердан ҳосил кўтарилди.

Фарғона областининг Охунбобоев районидаги «Коммуна» колхози аъзолари колхоз касалхонасининг медицина ҳамшираси Эргашхон Абдуллаевани район Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатдилар. Калинин номли колхоз аъзолари энг яхши чўпон Турғун Ҳайдаровни шу район Совети депутатлигига номзод қилиб тавсия этдилар.

Риштон район «Коммунизм» колхозининг меҳнатчилари Зодиён қишлоқ Советининг раиси Оминахон Йўлчиевани Риштон район Совети депутатлигига учинчи марта номзод қилиб кўрсатдилар.

Олтиариқ район Ленин номли колхоз пахтакорлари ўрта мактаб директори Ёқубжон Исоқовни район Совети депутатлигига номзод бўлсин деб таклиф қилдилар.

Хоразм область. Янгиариқ районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозида донгдор пахтакор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Тўра Раҳимов область Совети депутатлигига номзод этиб тавсия қилинди. Раҳимов Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг сиртқи бўлими тўртинчи курсида ўқимоқда. Яқинда у колхоз партия ташкилотининг секретари қилиб сайланди.

«Андижон» нефть кони Андижон областидаги энг кекса нефть чиқариш корхоналаридан биридир. Шу кон коллективи кон-қудуқларни ер остида ремонт қилиш устаси Урмон Мамарасуловни посёлка Совети депутатлигига тўртинчи марта ўз номзоди қилиб кўрсатди. Шу Совет депутатлигига кўрсатилган номзодлар орасида кон механика устахонасининг нормаловчиси Зинаида Карпова, лаборант Вера Тимошенко, мастер Михаил Петрашев, ўткир ёрдамчиси Айно Фусуллар бор.

(ЎзТАГ).

В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан

ДОҲИЙ ҒОЯЛАРИ АМАЛДА

М. ХУДОЙБЕРГАНОВ,
Ўзбекистон КП Хоразм область комитетининг биринчи секретари

Дунёда биринчи кўп миллатли социалистик давлатнинг асосчиси Владимир Ильич Ленин ўз асарларида барча халқларнинг ҳар қандай социал зулмдан, миллий тенгсизликдан ва ҳуқуқсизликдан халос бўлиш йўлини ёритиб берди. Ленин ғоялари Совет Иттифоқи халқларининг бузилмас дўстлигига уларнинг маънавий-сиёсий бирлигига асос солди.

В. И. Ленин Ўрта Осиё меҳнаткашларининг тарихий тақдирига ва келажагига алоҳида эътибор берди. 1919 йилда В. И. Ленин ташаббуси билан Туркистон ишлари бўйича махсус комиссия тузилганлиги муносабати билан улуғ доҳийнинг «Туркистондаги коммунист ўртоқларга» ёзган хати ғоят катта сиёсий аҳамиятга эга бўлди. Коммунистларга мурожаат қилиб айтилган оташин сўзлар Туркистондаги барча халқларга Советлар ҳокимияти учун, социалистик жамият қуриш учун курашда конкрет программа бўлиб хизмат қилди.

Биз бугун Ленин ғояларининг амалга ошганлигини, қардош халқларнинг ягона оиласида Ўрта Осиё республикалари, шу жумладан серқуёш Ўзбекистон гуллаб-яшнаганлигини ҳаёт ҳақиқати сифатида яққол кўриб турибмиз. Ленинча миллий сиёсатнинг тантанаси, қардош халқлар дўстлигининг ажойиб самаралари тўғрисида Хоразм области мисолида ҳикоя қилиб берсак ҳам бўлади.

Маълумки, Хива хонлиги чор Россиясининг қолоқ, чекка мустамлака ўлкаси эди. Меҳнаткаш халқ хон ва бойларнинг шафқатсиз зулми остида қашшоқлик ва муҳтожликда кун кечирарди. Ўлкада ҳуқуқсизлик ва жаҳолат ҳукм сурарди. Улуғ Октябрь социалистик революцияси Хоразмда хонлик истибдодини тугатиш ва янги ҳаёт қуриш учун йўл очиб берди.

Совет ҳокимияти йилларида қадимий Хоразмнинг қиёфаси таниб бўлмас даражада ўзгарди, экономика ва маданият барқ уриб ривожланди.

Революцияга қадар хонликнинг майда кустарь саноати мавжуд эди, холос. Эндиликда замонавий ускуналар билан жиҳозланган 68 саноат корхонаси ишлаб турибди. Пахта тозалаш саноатининг ишлаб чиқариш қуввати ва маҳсулоти ҳажми тўхтовсиз ошиб бормоқда. Пахта толаси, пахта мойи, совун, қурилиш материаллари ишлаб чиқариш йилдан-йилга кўпаймоқда. Саноат ходимлари Ленин юбилейи шарафига бошланган мусобақага қўшилиб, саноат ишлаб чиқариши ҳажми ва маҳсулот реализация қилиш бўйича беш йиллик планини 1970 йил 5 декабрга бажариш, пландан ташқари 12 миллион сўмлик маҳсулот бериш, меҳнат унумдорлигини пландагига нисбатан 2,5 процент ошириш мажбуриятини олдилар.

Хоразмни пўлат излар орқали мамлакатнинг марказий районлари билан боғлаш, темир йўл қуриш орзуси Совет замонасидагина рўёбга чиқди. Темир йўл ва автомобиль транспортининг равнақи экономикани ривожлантиришда катта роль ўйнамоқда. Темир йўлчилар беш йилликни муддатидан илгари бажариш, меҳнат унумдорлигини 45 процент ошириш, 180 минг сўмлик ёнилғи-мойлаш материалларини тежаш, автомобилчилар эса халқ хўжалик юклари ташиш бўйича беш йиллик планини муддатидан бир ой илгари адо этиш, пландан ташқари 750 минг сўм фойда олишга аҳд қилдилар.

Қурувчиларнинг ҳам беш йилликдаги режалари юксак. Улар пландан ташқари 3 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга оширишга, 270 минг сўмлик қурилиш материалларини иқтисод қилишга бел боғладилар.

Область қишлоқ хўжалигини ривожлантиришдаги ютуқлар айниқса қувончлидир. Ўтмишда кетмон, бел курак ва омоч асосий ишлаб чиқариш қуроли эди, сув етишмасди, тупроқни шўр босган, ерлар унумсиз эди. Фақат революциядан кейин ленинча кооператив план туфайли қишлоқ хўжалиги чинакам тараққиёт йўлига чиқиб олди.

Давлатнинг жуда катта моддий-техника ёрдами натижасида колхозлар иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамланди, пахтачилик ва бошқа тармоқлар жадал суръатлар билан ривожланди. Ялпи пахта ҳосили 1923 йилдаги 28 минг тоннадан 1968 йилда 376 минг тоннага етди. Область хўжаликлари пахтадан муттасил юқори ҳосил етиштирмоқдалар.

Пахтачиликдаги ютуқлар, аввало, Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг деҳқонлар тўғрисидаги доимий ғамхўрлиги самараси, пахтакорларга давлатнинг катта моддий-техника ёрдами натижасидир. Давлат деҳқонларни қудратли техника билан қуроллантирганлиги, тобора кўпроқ минерал ўғитлар билан таъминлаётганлиги меҳнат унумдорлигини ва пахта ҳосилдорлигини оширишда муҳим роль ўйнади.

Областда пахта етиштиришни кўпайтиришнинг резервлари катта. Ҳамма колхозларни юқори ҳосилли хўжаликлар даражасига кўтариш ялпи ҳосилни янада ошириш имконини беради. Янги ерларни ўзлаштириш — кўпроқ пахта етиштиришнинг муҳим резервларидан биридир. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукуматининг қарорига мувофиқ, областимизда янгидан икки пахтачилик хўжалиги — «Янгиариқ» ва «Урганч» совхозлари тузилиши янги ерларни бойлик манбаига айлантиришда шубҳасиз катта ўрин тутади.

Пахтачилик билан бир қаторда, қишлоқ хўжалигининг бошқа тармоқлари ҳам узлуксиз ривожланиб бормоқда. Областда шоли етиштириш 1968 йилда 21,6 минг тоннага етди. Ихтисослаштирилган Ал-Хоразмий номли ва «Янгиобод» совхозлари, Гурлан районидаги «Коммунизм» колхози шоли етиштиришни кўпайтиришга салмоқли ҳисса қўшдилар. Беш йиллик охирига бориб шолининг ялпи ҳосилини 30 минг тоннага етказиш кўзда тутилмоқда. Чорвачиликни рентабелли тармоққа айлантириш, алмашлаб экишни жорий этиш ва деҳқончилик маданиятини юксалтириш, сабзавот, мева ва полиз маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш вазифалари олдимизда турибди.

Партия ташкилотлари асосий эътиборни КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми белгилаб берган режаларни оғишмай амалга оширишга, қишлоқ хўжалигининг барча соҳаларини комплекс ривожлантиришга қаратмоқдалар. Область меҳнаткашлари Пленум қарорларини ўзлари учун жанговар иш программаси деб қабул қилдилар ва амалга оширишга киришдилар.

Партия ва ҳукуматимиз Ленин васиятларига амал қилиб, мамлакат экономикасини ривожлантириш билан бир қаторда, шаклан миллий, мазмунан социалистик маданиятни юксалтиришга алоҳида эътибор бермоқдалар. Совет ҳокимияти йилларида бутун мамлакатда бўлгани каби Хоразмда ҳам чинакам маданий революция амалга оширилди.

1927 йилда Хоразмда аҳолининг фақат уч проценти саводхон бўлса, эндиликда саводсизлик батамом тугатилди. Областдаги 400 мактабда 130 мингдан кўпроқ ўқувчи таълим олмоқда. Педагогика институти, махсус ўрта ўқув юртлари халқ хўжалигига кўплаб малакали кадрлар тайёрлаб бераётир. Музикали драма ва комедия театри, кинотеатрлар, телевизион марказ, клублар ва кутубхоналар — халқ хизматида. Революцияга қадар Хивада 50 ўринли битта касалхона, уч врач бўлган, холос. Ҳозир касалхона ва даволаш муассасаларининг кенг тармоғи вужудга келди. 2 мингдан кўпроқ врач ва ўрта медицина ходими халққа тиббий хизмат кўрсатмоқда.

Қишлоқ маданиятини юксалтиришда анча ишлар амалга оширилди. Кўпгина колхозларда коммунал-маиший қулайликларга эга бўлган шаҳар типидаги обод посёлкалар барпо этилди. Бу соҳада Ҳазорасп районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Нариманов номли колхоз, Янгиариқ районидаги Охунбобоев номли, Хива районидаги Ленин номли колхозлар ва бошқа хўжаликларни ибрат қилиб кўрсатишимиз мумкин.

Экономика ва маданиятни юксалтиришда қўлга киритилган ютуқларнинг ижодкорлари янги жамиятнинг юксак онгли аъзолари, Ленин ғояларига, коммунизм ишига садоқатли кишилар эканлиги билан фахрланамиз. Коммунистик партия тарбиялаб камолга етказган, коммунизм қурувчисига хос ахлоқий фазилатларга эга бўлган янги кишилар буюк ишларга қодир эканликларини амалда кўрсатмоқдалар. Биз бу ўринда юртимиз ифтихори бўлган Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Искандар Дўсов, Искандар Юсупов, Карим Раҳимов, Ободон Дўсова, Тўра Раҳимов каби пахта усталарининг номларини фахр билан тилга оламиз.

Ўтмишда чўри ҳисобланган, эрк-ҳуқуқдан маҳрум бўлган хотин-қизлар эндиликда коммунизмнинг актив қурувчилари эканлиги, улар орасидан СССР Олий Совети депутати Ойша Жуманиёзова каби халқ хизматкорлари, фан кандидатларидан Мунаввара Солаева, Гавҳар Ҳожиқурбонова сингари олимлар, кўп сонли хизмат кўрсатган пахтакорлар, механизаторлар, врачлар, ўқитувчилар, санъаткорлар етишиб чиққанлиги қалбимизга қувонч ва ғурур бағишлайди.

Кундалик ҳаётимизда, меҳнат ва кураш жараёнида халқлар дўстлигининг буюк қудрати ёрқин намоён бўлмоқда. Оғамиз рус халқи ва бошқа қардош халқларнинг меҳр-муҳаббати ҳамда катта ёрдамини биз ҳар қадамда ҳис қилиб турибмиз. Хоразм области билан Қорақалпоғистон АССР ва Туркманистон ССРнинг Тошовуз зонасидаги районлар ўртасида мустаҳкамланиб бораётган алоқаларда дўстлик ва биродарликнинг зўр кучи яққол гавдаланяпти.

Республикалараро суғориш тармоқлари, магистрал коллекторлар умумий куч билан қурилди. Бухоро газидан, Тахиатош ГРЭСи нуридан қардошлар тенг баҳраманд бўлмоқдалар. Қишлоқ хўжалик ходимларининг ўзаро социалистик мусобақаси, бир-бирига қардошлик ёрдами янги муваффақиятларга эришишда муҳим роль ўйнамоқда. Туямўйин сув омбори қурилиши воҳадаги ҳамма районлар экономикасини юксалтириш учун зўр истиқболлар очиб беради.

Хоразм области меҳнаткашлари улуғ доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб нишонлаш юзасидан юксак мажбуриятлар олиб, бу тарихий санага қизғин тайёрланмоқдалар. Коммунистик қурилишда қўлга киритилган муваффақиятлар, беш йилликнинг улкан режаларини муддатидан олдин амалга ошириш буюк доҳий юбилейига лойиқ совғамиз бўлади.

Ўзбекистон энергетика ва автоматика илмий-тадқиқот институтида хилма-хил проблемалар ҳал қилинмоқда. Суратда: институт илмий ходими — техника фанлари кандидати А. Қудратиллаевни кўриб турибсиз. У изоляция қурилмаларининг электр қувватига чидамлилиги бўйича тадқиқотлар ўтказмоқда.

И. Глауберзон фотоси.

●

ФАН — ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

ЕР БАҒРИНИ ТЕКШИРУВЧИ АСБОБ

Янги конструкциядаги гравиметр сузаётган кемадан туриб фойдали қазилма ётган жойларни аниқлашга имкон беради. Бутуниттифоқ геофизик разведка методлари институтининг олимлари шу асбобни ишлаб чиқдилар.

Янги гравиметрга қўйилган махсус қурилма оғирлик кучи ўзгаришлари ўлчови маълумотларини шифрланган ҳолда ёзиб олади. Бу маълумотлар электрон ҳисоб машиналарида узил-кесил ишлаб чиқилади. Бундай усул кейинчалик бажариладиган разведка ишлари учун тайёр информация беришни тезлаштиради ва соддалаштиради.

Ёш физикларнинг Бокуда бўлиб ўтган илмий конференциясида олимлар қилган мана шу янги ишлар тўғрисида гапирдилар.

МАГНИТЛАНГАН СУВ

СССР Фанлар академияси кончилик ишлари институтининг илмий ходимлари ўтказган бир туркум тажрибаларда баъзи бир минералларни ажратиб олиш учун магнитланган сувдан фойдаланилди.

Калангуй кон бошқармасида сувни магнитлайдиган установка монтаж қилинди. Установка флюоритни ажратиб олиш ва саралаш бошланадиган процесс бошига қўйилди. Ўтказилган тажриба яхши натижалар берди. Бошқа минералларни ажратиб олишда ҳам магнитланган сув муваффақиятли равишда синаб кўрилди.

(ТАСС).

ИЛЬИЧ ХОНАСИ

● Марғилон шойи комбинатининг маданият саройида Ленин хонаси очилди. Революция йўлбошчиси сафдошларининг В. И. Ленин ҳаёти ва фаолияти тўғрисидаги хотиралари ёзилган китоблар, В. И. Лениннинг ўзбек ва рус тилларида босиб чиқарилган асарлари кенг ва ёруғ залга қўйилган. Ильич қадам қўйган жойлар билан боғлиқ бўлган расмлар ва фотосуратлар намойиш қилинади. Бу ерда В. И. Ленин ҳаёти ва фаолияти тўғрисида лекциялар ўқилмоқда.

Фарғона областидаги кўпгина корхоналарда, колхоз ва совхозларда, олий ўқув юртлари ва мактабларда Ленин бурчаклари ва хоналари очилмоқда.

ЭНГ ЯХШИ АЛОҚАЧИЛАР

● СССР Алоқа министрлиги коллегияси билан алоқа ходимлари касаба союзи Марказий Комитети президиумининг 11 февралдаги мажлисида министрлик бошқармалари ва корхоналари социалистик мусобақасининг 1968 йил тўртинчи кварталдаги якунлари қараб чиқилди. СССР Министрлар Совети билан ВЦСПСнинг биринчи мукофотлари ва кўчма Қизил байроқлари тўрт коллективга, жумладан, Саратов ва Андижон областларининг алоқа ходимларига бериладиган бўлди. 13 корхона ва бошқарма министрлик билан касаба союз Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқларини олади.

КОРХОНА ЮБИЛЕЙИ

● Тошкентда тайёрланган виноларнинг этикетларида «100 йил» деган сўзлар пайдо бўлди. Ўзбекистондаги энг кекса виночилик корхонаси «Ташкентвино» комбинатининг юбилейи нишонлаб ўтилди. Бу комбинатда ҳар йили йигирма минг тонна узумдан шарбат тайёрланмоқда. Ана шу виноларнинг энг яхши навлари — «Ўзбекистон», «Фарҳод», «Ширин», «Ҳосилот» ва бошқа винолар совет ва чет эл виставкаларида 34 олтин, кумуш ва бронза медаллар билан тақдирланди.

Корхона ўзининг бир юз иккинчи йилида эришуви лозим бўлган даражага етди. Ҳозирги пайтда 1970 йилга мўлжалланган миқдорда вино тайёрланмоқда. Ишлаб чиқаришни юксалтиришнинг янги марралари белгиланди. [ЎзТАГ].

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА

ЛЕНИНЧА ЖУМАЛИКЛАР

Қарши Давлат педагогика институтининг КПСС тарихи кафедраси институт партия ташкилоти ва комсомол комитети билан ҳамкорликда В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги олдидан доҳийнинг ҳаёти ва революцион фаолиятини ўрганишга бағишланган ленинча жумаликлар ташкил этди.

Биринчи машғулотда тарих фанлари кандидатлари С. М. Захаров ва Э. Тоштемиров В. И. Лениннинг «Империализм-капитализмнинг энг юқори ва сўнгги босқичи» номли асари юзасидан суҳбат ўтказдилар.

ЯНГИ МАРРАЛАР САРИ

«Каршистрой» қурилиш бошқармаси коммунистлари беш йилликнинг учинчи йилини меҳнатда катта ютуқларни қўлга киритган ҳолда якунладилар. Янги йилнинг дастлабки кунлариданоқ чўлни ўзлаштириш борасидаги топшириқларни бажариш юзасидан қизғин иш бошлаб юборилди. Катта магистраль канал бўйида қурилаётган 5- ва 6-насос станциялари котлованларида тупроқ ишлари тамомланиб, бетон ётқизиш авж олдириб юборилди. Ҳозир насос станцияларида меҳнат қилаётган коммунист ва комсомоллар қиш нинжиқликларига қарамай, дастлабки бетонлаштириш ишларини бажариб қўйишди.

Беш йилликнинг тўртинчи йилида чўлни забт этувчилар катта ҳажмдаги ишларни амалга оширадилар. Қарши магистраль каналида, насос станцияларида, қурилиш индустрияси комбинатида, Нишондаги янги саноат базасида ва «Каршистрой» бошқармасининг бошқа қурилиш ташкилотларида, корхоналарда 30 миллион сўмдан зиёд ишлар бажарилади. Ҳозир чўлқуварлар 1970 йилнинг охиригача Амударёдан Қарши чўлига сув чиқариш иштиёқида меҳнат қилмоқдалар.

ПРОПАГАНДИСТ

Яккабоғлик ўқитувчи Пўлат Раҳимов 1955 йилдан бери пропагандистлик қилади. У ўзига топширилган бу партиявий топшириқни сидқидилдан бажариб, бошқаларга намуна бўляпти. Тингловчиларга доҳиймиз Владимир Ильич Лениннинг бой ғоявий мероси, КПСС Марказий Комитетининг муҳим ҳужжатларини чуқур тушунтиришга интилмоқда. У тўрт йилдан буён «Авангард» совхози ишчилар кооперацияси партия ташкилоти ҳузуридаги марксизм-ленинизм асосларини ўрганиш мактабига раҳбарлик қилиб келади. Машғулотлар ҳар доим қизиқарли ўтади. Моҳир тарғиботчи бошқараётган бу мактабда ўзлаштириш ҳамда давомат доимо 100 процент. Пўлат Раҳимов фақат мактабдагина эмас, совхозда, районда ташкил этилган семинарларда ҳам доклад ва суҳбатлар билан чиқиб туради, ўз тажрибаларини ўртоқлашади, бошқалардан ўрганишга ҳаракат қилади.

Тарғиботчи Пўлат Раҳимовнинг хизматлари муносиб тақдирланди. Унинг номи Қашқадарё область партия комитетининг «Фахрий китоби»да областнинг энг яхши пропагандистлари қаторидан жой олган. Яқинда область партия комитети ва область ижроия комитети уни энг яхши пропагандистлар қатори «Фахрий ёрлиқ» билан тақдирлади.

П. ГАДОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ХАТЛАРИНГИЗГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

КАФИЛИНИ ОЛАМИЗ

«Кўкдала» Қашқадарё областининг йирик чорвадор ва ғаллакор хўжаликларидан бири. Совхоз Қарши шаҳри ва Чироқчи райони марказидан анча узоққа жойлашган. Транспорт кам қатнайди. Чунки йўл ўнқир-чўнқир, транспортни ҳам, йўловчини ҳам қийнайди.

Шу муаммони ҳал қилишда «Совет Ўзбекистони» газета редакцияси бизга ёрдам қўлини чўзса миннатдор бўлур эдик,— дейилади ишчилардан олинган хатда.

Қашқадарё область автомобиль трестига телефон қилинди.

— Биз ҳам Қарши — «Кўкдала» маршрути бўйича автобус қатновини истаймиз, — дейди трест бошлиғи, — лекин йўл масаласи ҳал бўлгани йўқ. Йўл битган куни автобусларни маршрутга чиқарамиз. Бунинг кафилини оламиз.

Қарши йўл қурилиш 6-участкасининг бошлиғи ўртоқ Бекназаров билан телефон орқали боғланилди. У йўл қурилиши жадал суръатлар билан олиб борилаётганини айтди. Яқин келажакда Қарши — «Кўкдала» маршрути бўйича пассажир автобуслар қатнайди.

Олмалиқ химия заводи қурилиши объектида кундан-кун йирик корпуслар ва цех бинолари кўкка бўй чўзаётир. Бу қурилишда жон куйдириб ишлаётган 1-қурилиш бошқармасининг илғор бульдозерчиси Лим Истифон муттасил смена топшириғини 160-170 процент қилиб уддалашга эришаётир. Суратда: Л. Истифон.

А. Тўраев фотоси.

Юқори талаблар ва илмий кадрлар

УСТОЗЛИК МАҲОРАТИ

Улуғ шоир Абдураҳмон Жомий инсон донолиги, камолоти, бахт йўли ҳақида гапириб, бундай деган эди:

«Учга тақсим қил неча кундузинг:
Бирини ўтказ илм ўрганиб,
Иккинчисида илм бирла иш кўр,
Учинчи вақтинг, бошқага илм бер».

Чиндан ҳам тинмай илм ўрганиб, устозлик маҳоратини оширган, илм билан иш кўриб, терган илм жавоҳирларини ўз шогирдларига берган ўқитувчилар эл-юрт олдида катта обрў-эътибор топадилар. Ҳозир Тошкент Давлат университетида мингдан ортиқ малакали ўқитувчи дарс бермоқда. Булар орасида Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг 15 академиги ва мухбир-аъзолари, 55 профессор ва фан докторлари, 300 дан ортиқ доцент ҳамда 20 Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби бор.

Олимлар, совет педагоглари зиммасига ғоят мураккаб, ғоят шарафли вазифалар юкланган. Бу вазифалар КПСС XXIII съезди қарорларида, партия Марказий Комитети Пленумлари материалларида яққол ифодаланган. Жумладан, КПСС Марказий Комитетининг «Ижтимоий фанларни янада ривожлантириш ва уларнинг коммунистик қурилишдаги ролини ошириш чоралари тўғрисида»ги қарорида қуйидагилар таъкидланади. Олий ўқув юртлари ижтимоий фанлар кафедраларининг, партия ташкилотларининг энг муҳим вазифаси мутахассисларда марксча-ленинча дунёқарашнинг, коммунистик онг ва юксак ахлоқий фазилатларни шакллантиришдан, уларни коммунизмнинг актив қурувчилари, ишлаб чиқариш новаторлари, ватанпарварлар ва интернационалистлар қилиб тарбиялашдан иборат.

Олимларнинг куч-ғайрати аввало, мамлакат экономикасини янада ривожлантириш ишида актив қатнашишга, унинг мудофаа қудратини мустаҳкамлаш, халқнинг моддий ва маънавий савиясини ошириш, совет кишиларини коммунистик руҳда тарбиялаш ишида фаол қатнашиш вазифаларига бўйсундирилиши лозим.

Университет маъмурияти, партия ташкилоти шу масалаларни муваффақиятли ҳал этишга эътиборини кучайтирмоқда. Илмий ходимлар ва ўқитувчиларнинг сифат составини яхшилаш, уларнинг ғоявий-назарий билим даражасини тағин ҳам оширишга қаратилган муҳим тадбирлар ишлаб чиқилмоқда. Булар илмий-тадқиқот ишларини кенгайтириш, докторлик ва кандидатлик диссертацияларини тайёрлаш, йирик илмий марказлар билан тажриба алмашиш учун ўқитувчилар юборишни яхшилашга хизмат қилмоқда. Фақат сўнгги уч йил мобайнида университет ўқитувчилари ва илмий ходимларидан 18 киши докторлик ва 87 киши кандидатлик диссертациясини ёқладилар. Ҳозир университетнинг ўқитувчи ва илмий ходимларидан 65 киши мустақил равишда кандидатлик диссертациялари устида ишламоқдалар. Кўп сонли аспирантлар ва мустақил тадқиқот ишлари билан шуғулланаётган кишиларга 72 профессор, 85 фан кандидати раҳбарлик қилмоқда. Ҳар йили ўқитувчи ва профессорларнинг, аспирант ва студентларнинг илмий конференциялари ўтказилади. Уларнинг докладлари тингланиб, энг яхшилари университетнинг илмий тўпламларида нашр этилади.

Университетда ўқитувчиларнинг малакасини ошириш мақсадида ижодий отпуска ва командировкалардан самарали фойдаланишга алоҳида эътибор бермоқдамиз. Агар 1966—1967 ўқув йилида 26 ўқитувчи ижодий отпускага юборилган бўлса, бу йилги ўқув йилида планга мувофиқ улар сони 40 кишига етади. Фақат ўтган йилнинг ўзидаёқ университет ўқитувчиларидан 56 киши тажриба орттириш учун мамлакатимиздаги турли билим ўчоқларига юборилди.

Ўқитувчиларнинг ўз малакаларини ошириш, илмий тадқиқот ишларини олиб боришлари учун зарур шароит яратиб берилмоқда. Ёш ўқитувчиларга яқиндан ёрдам кўрсатилмоқда. Шу мақсадда ёш ўқитувчилар учун турли соҳа бўйича тажрибали ўқитувчиларнинг лекциялари ўтказилиб турилади, кафедраларда методик кенгашлар бўлади.

Университет коллективи тажрибали ўқитувчилар билан тўлдирилмоқда. Масалан, экспериментал физика кафедрасига раҳбарлик қилиш учун Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир-аъзоси Ғ. Умаров, журналистика факультетига раҳбарлик қилиш учун профессор Т. Эрназаров ва бошқа тажрибали олимлар таклиф этилди. Ўтган йили тарих факультетида фалсафа ва иқтисод фанлари бўлимлари очилди. Буларда иқтисодий тарих, бухгалтерия ҳисоби асослари, халқ хўжалигининг тарихи, саноат экономикаси, социология ва фалсафа каби махсус курслар ўқилади. Бироқ республикада бу курсларни ўқийдиган малакали мутахассислар етишмайди.

Университет қошида ижтимоий фанлар ўқитувчиларининг малакасини ошириш институти очилган. Бу ерга РСФСР ва Ўрта Осиё республикаларидан ўқитувчилар келиб малака оширмоқдалар.

Кейинги пайтларда малакани ошириш факультетининг ролига ҳам катта эътибор берила бошланди. Бу ерда тўрт иқтисос: математика, физика, химия ва биология бўйича машғулотлар ўтказилмоқда.

Лекин республикадаги қатор институтлар малакани ошириш факультетига планда белгиланган кишиларни ўз вақтида юбормаётирлар. Масалан, Тошкент Давлат педагогика институти факультетга малакани ошириш учун пландаги 7 киши ўрнига 2 кишини юборди, холос. Қорақалпоғистон АССР Давлат педагогика институтидан ҳам фақат 2 киши келди. Институтлар малакани ошириш факультетига катта эътибор билан қарашлари керак. Биз айрим ҳолларда ҳатто 2 йиллик меҳнат стажи бўлмаган ўқитувчиларни ҳам факультетга юбориш мисолларини учратмоқдамиз. Ўтган йили 8 ўқитувчи малакани оширишга иш стажисиз юборилган. Ҳатто, Самарқанд Давлат университети бу ерга икки лаборантни ва университетни энди битирган 2 студентни юборган. Биз уларни қайтариб юборишга мажбур бўлдик. Биз мазкур ва бошқа мавжуд камчиликларни бартараф этишда Ўзбекистон ССР Олий таълим ва махсус ўрта таълим министрлигидан катта ёрдам кутамиз.

М. МИРСАИДОВ,
В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетининг илмий ишлар бўйича проректор ўринбосари, иқтисод фанлари кандидати.

16 МАРТ — Ўзбекистон ССР маҳаллий Советларига САЙЛОВЛАР КУНИ

САМАРҚАНД шаҳридаги 8- сайлов участкасига қарашли 8- агитпунктда маҳаллий Советларга бўладиган сайловларга тайёргарлик ишлари қизғин давом этмоқда.

Суратда: агитпункт мудири (чапдан иккинчи) Б. Юсупов, агитаторлардан (чапдан) М. Бозоров, Х. Габриелова ва Н. Муллажондовлар билан суҳбатлашмоқда.

Р. Шамсиддинов фотоси. (ЎзТАГ).

АГИТАТОРЛАР

Тошкентнинг Киров районидаги 30-сайлов участкасида одамлар гавжум. Агитпунктда агитаторлар қиладиган ишлар плани осиб қўйилган. Хонага В. И. Лениннинг ҳаёти ва революцион фаолиятига доир брошюралар, КПСС XXIII съездида қабул қилинган қарорлар, Совет сайлов системаси ва совет демократиясига оид адабиётлар, плакатлар ҳамда альбомлар қўйилган.

Агитпункт мудири Каттахўжа Қаюмов биз билан бўлган суҳбатда қуйидагиларни гапириб берди:

— Сайлов участкамизда 21 та округ бўлиб, унда 6 мингга яқин сайловчи бор. Бу сайловчилар 22 депутатга овоз берадилар. Агитпунктда 120 агитатор иш олиб бормоқда. Шу кунгача агитаторлар сайловчиларнинг рўйхатларини олиб бўлдилар.

Агитаторлардан Зулфия Гафурова, Тўтихон Жалиловалар ўзларига бириктилган участкаларда биринчи бўлиб сайловчилар рўйхатини олиб қайтдилар. Санъатхон Воҳидова, Жўра Каримов ва Раҳима Файзуллаевалар сайловчиларга «Бизнинг сайлов системамиз — дунёда энг демократик сайлов системаси», «Агитаторларнинг сайлов олди вазифалари» деган темаларда суҳбат ва лекциялар олиб бориб, кўпчиликка намуна бўлмоқдалар.

А. ФОЗИЛОВ,
А. МАННОПОВ.

«САЙЛОВЧИЛАР ОВОЗИ»

Андижон районидаги Пушкин номли ўрта мактаб биносида жойлашган агитпункт сайловчиларга яхши хизмат қилмоқда. Агитпункт намунали безатилган. Агитпункт мудири С. Йўлчиев ва агитаторлар Ғ. Болтабоев, Т. Ҳайдаров, Ҳ. Мамажонова, И. Исмоиловаларнинг ташаббуси билан «Сайловчилар овози» деворий газетасининг биринчи сони чиқарилди.

М. АБДУЛЛАЕВ.

ҚИЗҒИН СУҲБАТЛАР

Свердлов районидаги Хумданак қишлоғига оқшом қўнган. Лекин кенг асфальт кўчалар, серфайз хонадонлар, боғ ва хиёбонлар Ильич нурига чўмган Охунбобоев номли колхоз меҳнаткашлари қишлоқ клуби томон боришарди. Биз ҳам уларга қўшилдик. Клуб, агитпункт, ўқишхона, кутубхона, кино зали одамлар билан гавжум.

Агитпункт мудири Олимжон Мўминов маҳаллий Советларга сайловлар муносабати билан бу ерда амалга оширилаётган ишларни айтиб берди. Агитпунктда ранг-баранг шиорлар, плакатлар, транспорантлар, сайловчиларнинг рўйхатлари осилган.

— Биз сайловчиларнинг рўйхатини тузиш билан чекланиб қолмай, — дейди агитпункт мудири О. Мўминов, — улар ўртасида оммавий-сиёсий тушунтириш ишларини ҳам қизитиб юбордик. Шу кунларда Асқар Ҳайдаров, Ҳусайн Ҳасанов, Ҳалилжон Обидов, Вафо Очилов ва бошқалар ўзларига бириктилган маҳалла, хонадонларда маҳаллий Советларга сайловлар тўғрисидаги Низом, Совет сайлов системаси хусусида қизиқарли суҳбатлар ўтказмоқдалар.

Суҳбатимизни тугатиб бўлувдик ҳамки, катта залда кекса сайловчилар билан бу йил биринчи марта сайловда қатнашувчи ёш сайловчилар учрашуви бошланганини хабар қилишди. Бу ерга қишлоқда Совет ҳокимиятини мустаҳкамлашда актив қатнашган кекса коммунистлар: Ҳайит Нарзиев, Жўра бобо Остонов, Тош Шоймуқулов ва бошқалар келишган эди. Улар бир неча марта СССР, Ўзбекистон ССР Олий Советларига ҳамда маҳаллий Советларга сайловлар ўтказишда фаол қатнашган кекса авлод вакилларидир. Ленин номли мактаб ўқитувчиси Ғуломжон Болтаев, Хумданак қишлоқ Советининг раиси Хурсанд опа Қурбонова, кекса сайловчи пенсионер Тош Шоймуқуловлар ёш сайловчиларга бўлажак сайловларнинг моҳияти, Совет сайлов системасининг буржуа сайлов системасидан афзалликлари тўғрисида аниқ, равшан фактлар асосида гапириб бердилар.

Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

УЗОҚ ЯЙЛОВЛАРГА

ТАХТАКЎПИР. (ЎзТАГ). Изғирин совуқ ва қаттиқ шамол бўлишига қарамай, узоқдаги «Калахдарё» ва «Томарастов» яйловларига агитмашина билан автоклуб юборилди. Агитаторлар, район маданият уйининг бадиий ҳаваскорлари чорвачилик фермаларида бўлиб, маҳаллий Советларга бўладиган сайлов тўғрисида суҳбат ўтказадилар, чорвадорларга концерт қўйиб берадилар.

ЯНГИ ОКРУГЛАР

Ўтган сайловлардан бери Чирчиқ шаҳри 4-микрорайони анча кенгайди. Юмалоқ Жалойир посёлкаси ҳам шаҳар билан бирлашди. Кўп қаватли бинолар, маданий-маиший объектлар қурилиб фойдаланишга топширилди.

Маҳаллий Советларга бўлажак сайловларга катта ҳозирлик кўраётган саноатчилар шаҳрининг 24 та сайлов округида қизғин иш бошланди. 74-уйсозлик, 92- Октябрь сайлов округлари бу йил янгидан ташкил қилинди. Шаҳар марказий сайлов комиссиясида, унинг агитпунктларида сайлов олди тайёргарлиги қизғин тус олган.

Т. ЎРУНОВ.

НАМУНАЛИ АГИТПУНКТ

Колхоз марказидаги 1- агитпункт намунали безатилган.

— Сайлов олди тайёргарлигимиз зўр, — дейди агитпункт мудираси Саида опа Умирова фахрланиб, — Агитпунктимиз сайлов округида биринчи бўлиб иш бошлади. Ишчан агитаторларимиз Зайнаб Норқулова, Қундуз Ғаниева, Нортожи Рустамова, Тўра Ҳожиев ва бошқалар доим сайловчилар орасида.

Оқдарё районидаги «Коммунист» колхози коммунистлари яқинда йиғилиш ўтказиб, унда маҳаллий Советларга сайловлар муносабати билан амалга ошириладиган тадбирлар ҳақида фикрлашиб олишди.

С. ХЎЖАЕВ.

ДОН МЎЛ БЎЛСИН

Бултур чинакам ғалла йили бўлди. Республикамиз меҳнаткашлари давлатга дон сотиш юзасидан ўз устларига олган социалистик мажбуриятларини анча ошириб адо этдилар. Шоли етиштириш эса 1960 йилдагига нисбатан уч баравар кўпайди. Давлатга плandan ташқари сотилган дон эвазига ғаллакор хўжаликлар 25450 минг сўм пул олдилар. Бу ютуқларни қўлга киритишда КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми белгилаб берган тадбирлар жуда катта роль ўйнади.

Бу йил ҳам ғалла мўл бўлиши кутилади. Чунки, республиканинг ҳамма ерига қалин қор тушди. Кузда экилган дон майсалари қордан кўрпа ёпиниб олди. Демак ерда нам кўпаяди. Бинобарин, ғалла майсаларининг серҳосил бўлиб етилиши учун қулай имконият вужудга келди.

Лекин мўл ҳосил ўз-ўзидан қўлга киритилмаслиги ҳаммага маълум. Ғаллакор хўжаликлар қулай шароитлардан, техникадан, минерал ўғитлар ва гербицидлардан самарали фойдаланишлари зарур. Ушандагина барча майдонларда ғалладан юқори ҳосил етиштиришга эришилади.

Илмий муассасалар, илғор ғаллачилик хўжаликларининг тавсияномаларида ғалла майсаларини совуқдан сақлаб қолиш ва уларнинг яхши ривожланишини таъминлаш юзасидан конкрет вазифалар аниқлаб берилган. Бу вазифалар асосан қиш-баҳор фаслида меҳнат ресурсларидан самарали фойдаланишдан иборатдир.

Қарийб 1 миллион гектар майдондаги кузги ғалла майсаларининг бир қисми тўла бутalаган. Сал кечроқ экилган дон ҳам совуқ тушгунча униб чиқди ва 2-3 тадан барг ёзди.

Баҳор бошланиши биланоқ ғалла майсалари парваришини кучайтириб юбориш керак. Ғаллаорол районидаги 1-«Ғаллаорол» совхози, «Победа» колхози, Сирдарё областидаги «Ударник», Қашқадарё областидаги Карл Маркс номли ва Охунбобоев номли совхозларнинг ғаллакорлари худди шундай қилишади. Ҳар йили баҳорда ғалла майсаларини минерал ўғитлар билан озиқлантиришади, суғоришади, борона қилишади. Натижада улар ғалладан юқори ҳосил оладилар.

Қиш — ғаллакорлар учун ҳам катта синов. Ҳар бир хўжаликда ғалла майсалари ўсаётган майдонлардан яхлит-яхлит тупроқлар олиб, уларни махсус хоналарда ўстириб кўриш, майсаларнинг ривожланиш хусусиятларини аниқлаш энг муҳим вазифадир. Агар уруғ кўнармай қолган бўлса ёки сийрак униб чиққан бўлса, кунлар исиб нетиши биланоқ қайта экиш ёки қўшимча уруғ экиш зарур. Бу ишга ҳозирдан пухта тайёргарлик кўриб қўймоқ лозим. Чунончи уруғлик дон сараланган бўлиши, экиш кондициясига етказилмоғи шарт. Қайта экиш ва қўшимча уруғ экиш пайтида навларнинг бир-бирига аралашиб кетишига йўл қўйилмаслиги лозим.

Бу йил республикамиз колхоз ва совхозлари 240 минг гектардан зиёдроқ ерга баҳорги дон экадилар. Шундан 99 минг гектар ерга беда билан арпа аралаштириб экилади. Баҳорги дон экишни қисқа муддатларда тугаллаш учун барча ишчи кучи, техника воситалари, уруғликни ҳозирданоқ тайёрлаб қўйиш керак.

Белгиланган тадбирлар агротехника муддатларида ва сифатли амалга оширилса, ғалладан кутилганидан ҳам кўпроқ ҳосил етиштириш имкониятига эга бўламиз. Бу билан В. И. Лениннинг туғилган кунининг 100 йиллик юбилейига муносиб меҳнат совғаси тайёрлаймиз.

Я. ЛОБЗОВ,
Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги дон ва озуқабоп экинлар бошқармаси бошлиғининг ўринбосари.

Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида

«КЎП ҚИЁФАЛИ» МАҲСУЛОТ

Латвия олимлари микроорганизмлар ёрдамида қимматли химиявий маҳсулот бўлмиш итакон кислота олдилар. СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасидаги «Микробиология саноати» павильонининг экспонатлари шу ҳақда ҳикоя қилади.

Итакон кислота яхши эрийдиган кристал парашокдир. Унинг «кўп қиёфали» деб аталиши бежиз эмас. Ундан смола, кир ювувчи воситалар, синтетик тола ишлаб чиқаришда фойдаланилади. Дори-дармон, бўёқ каби органик бирикмаларни мураккаб синтез қилиш реакцияларида ҳам шу кислота ишлатилади.

Бу кислота сунъий ипак — «нитрон» ишлаб чиқаришда қўлланила бошлагандан сўнг айниқса машҳур бўлди. Моғор замбруғлари ёрдамида итакон кислота олиш янги усули ўзлаштирилишининг муҳим халқ хўжалик аҳамияти бор. Латвия ССР Фанлар академияси микробиология институтининг биохимик препаратлар экспериментал заводида мазкур химиявий маҳсулот ишлаб чиқаришнинг янги технологияси вужудга келтирилди.

ЗАРБАГА БАРДОШ БЕРАДИГАН ПЛАСТИК

Ленинградлик олимлар зарбага бардош берадиган «АН-ГК» маркали бир қанча пластиклар яратдилар. Янги полимер моддаларнинг иссиқликка бардош бериши ниҳоятда юқори бўлиб, Цельций ҳисоби билан минус 40 градусдан плюс 105 градусгача температурада пишиқлик хоссасини яхши сақлайди.

СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасидаги «Химия саноати» павильонининг консультантлари «АН-ГК» группасидан бўлган пластикларни радиоприёмник ва телевизор, телефон аппаратлари корпуслари, холодильникларнинг деталлари, ҳар турли най ўйинчоқ, маданий моллар ишлаб чиқаришга тавсия этиш мумкин, деб тушунтирмоқдалар, экструзион машиналарда янги пластиклардан ясаладиган буюмларни ишлаб чиқариш қулай.

НАЗАРИЯНИ МОДЕЛЬ ТУШУНТИРИБ БЕРАДИ

Москва энергетика институти автоматик ва телемеханика проблема лабораториясининг олимлари ажойиб «Курс» ўқув лабораторияси стенди яратдилар.

Янги установка автомат бошқаришнинг энг мураккаб бўлимларидан бири-чизиқли бўлмаган автомат системалар назариясини тадқиқ этишга имкон беради. Унда олинадиган экспериментал маълумотлар назариянинг қоидаларига яхши мослашади.

СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасидаги «Халқ маорифи» павильонининг экскурсоводлари электромеханик моделдан иборат бўлган янги лаборатория стенди билан муфассал таништирадилар.

МОСКВА.
(ТАСС мухбири).

САНЪАТИМИЗ НАМОЯНДАЛАРИ

ПИР

Биз кўпдан ота-боламиз. Учрашганда соатлаб суҳбатлашамиз. Мавзу адабиёт устига кўчса суҳбатимиз айниқса чўзилади. Менимча Пир кўпдан бери бир нарса устида ишлайди. Лекин буни ҳеч кимга айтмайди.

Учрашувларнинг бирида бу сирни билишга қарор қилдим.

Гапни «Пир» лақаби қачон пайдо бўлганидан бошлайман.

1934 йилда... Ундан олдин ҳамма уни «Доктор» деб юритган. «Доктор»дан ҳам аввал «Охун» дейишган.

Пайшанба. Кеч соат саккизда Пирнинг Госпитальний бозор яқинидаги ҳовлисига йўл олдим. Госпитальний бозор яқинида бир соат айланиб, Пирнинг ҳовлисини тополмайман: ҳаммаёқда қатор-қатор кран, тракторлар, бульдозерлар, қурилиш материаллари, чуқур қазилган котлованлар. Мен бир вақтлар борган кўчадан асар ҳам йўқ. Бунинг устига ҳаммаёқ қалин қор. Уйга қайтиб бир ошнамга телефон қиламан: Пир кўчиб кетганми? Йўқ, эски ҳовлида. Фақат энди бошқаёқдан бориладн.

Эртаси соатни етти қилиб яна йўлга чиқаман...

Дарвоқе, ўқувчида «Пир ўзи ким?» деган савол туғилиши мумкин. Пир — бу машҳур комик артист Раҳим Пирмуҳамедовнинг лақаби. Мамлакатнинг қайси бурчагида бўлмасин, кинochилар Раҳим акани Пир деб юритадилар. Уни фақат мамлакатимизда эмас, балки дунёдаги энг йирик комиклар қаторига қўядилар.

Йўлда кетар эканман хаёлдан: «Қани энди биз ҳам Тиль Уленшпигель ёки Кола-Брюньон сингари мулла Насриддин образига қайта-қайта мурожаат қилсак ва бу образларни энди Раҳим ака ижро этса!»,

Соат саккиз. Мана, ўша қизил тахта девор билан ўралган таниш ҳовли. Боғчадаги дарахтлар ергача эгилган. Айвон томондан уларни прожектор сингари ёруғ чироқ ёритиб туради. Уриб турган изғирин қор қоп-қора осмон саҳнида афсонавий доира ҳосил қилиб ўйнайди. Гоҳ тиниб, гоҳ эсиб турган шамол қор тўзончини ланг очиқ турган кўча эшикдан ичкари ҳайдайди.

Хотирга яна Мулла Насриддин тушиб, лабимда ихтиёрсиз табассум пайдо бўлади: Насриддин давлат келса қайтиб кетмасин деб кечқурунлари эшикни ёптирмас экан. Буни яхши билган ҳазилкаш қўшнилар ош пишиб, лаганга сузиладиган вақтни пойлаб турар эканлар. Кейин «Ассалому-алайкум» деб кириб келишар экан. Мулла Насриддин уларни тўрга ўтказар экан. Қўшнилар ошни лоқ-покиза тушириб, соқол-мўйлабини артиб чиқиб кетишар экан. Оч қолган Мулла уларни сўкиб қолаверар экан...

Айвон лабида мени Пирнинг цима билан дир Мулла Насриддиннинг ўғлига ўхшаб кетадиган набираси — Баҳодир кутиб олади. Совуқдан қўлини ишқай-ишқай мени бобосининг хонасига таклиф қилади.

Уй иссиқ. Деворларда ҳисобсиз кинокадрлар, афишалар; шкаф ва столларда турли-туман сувенир совғалар. Ойнаванд шкафчада мошранг духобада талай значоклар ва Пирнинг орденлари. Эшикдан сирма чопонга бурканиб, Раҳим аканинг ўзи кириб келади. Кўришамиз.

Мен унинг олдига меҳмонга эмас, иш билан келганлигимни айтаман.

Раҳим ака стол бурчагида ётган бир даста қўл ёзмага тикилиб қолади. Кейин пешанасини қашиб, менга савол назари билан қарайди. Тушунаманки, Раҳим ака анчадан бери ўзича ишлаётган асар ана шу.

— Ёзиб юрган сценарийингиз шу бўлса керак? — дейман пайтини қочирмай...

— Қачондан бери ўзимга маъқул бўладиган сценарийни кутаман. Ҳамма ёзувчилар сизга битта сценарий ёзиб бериш керак, Раҳим ака, деб лоп уришади. Ёзишга келганда қарабсизки, биттаси ҳам йўқ.

Кўзим стол устида осиғлиқ турган кўҳна фотосуратга тушади. Элликдан ортиқ ёшлар ичида ҳали ўттизларга ҳам бормаган Раҳим ака ўтирибди.

— Бу йигирманчи йилларда тушилган сурат, — дейди у, — мен Тоштрамда тўгарак бошлиғи эдим. Яна трамвайларда контролёрлик қилардим... Роса ўн беш йил контролёр бўлганмиз.

Раҳим ака менинг илтимосимга кўра набирасига ўша вақтдан қолган альбомни топишни буюради.

Бола шкаф ёнига чўкка тушиб, ҳамма ёқни алғов-далғов қилади. Альбом ниҳоят топилади.

Альбомнинг биринчи бетида ўзига нисбатан келадиган трубани бўйнига осиб олган Раҳим ака. Унинг туришини кўриб, яна ўзимни кулгидан тўхтатолмайман.

— Духовой оркестрнинг йўғон трубасини Тошкентда биринчи бўлиб мен чалганман, — дейди Раҳим ака, — ўн еттинчи йил эди. Бутун маҳаллада дув-дув гап: нима дейсану, Пирмат аканинг ўғли масхарабоз бўлиб кетганмиш... Ўша куни кечқурун отамни масжиддан қайдаб юборишибди. Эртаси бомдодни ўқийман деб борсалар эшикдан киргизишмабди. Отам мени чақириб, кўзига ёш олди: «Трубани сен чалиб, азобга мен қолдиму, Охун», дейди. У киши мени яхши кўргандан отимни Охун қўйиб олган эди. «Хафа бўлманг ота, дейман, кейини яхши бўлади».

— Айтганингиз келдими?

— Ҳа, келди, — ҳикоясида давом этади Пир, — ўша кезларда ҳозирги Ҳамза театрида учта қизиқчи эдик (унда Карл Маркс театри дейиларди). Зиё Саид, Карим Ёқубий, учинчиси мен. Театрга энди битта қизиқчи керак. Ўйлаб-ўйлаб шундай қарорга келишди: «Колизей» театрида мусобақа бўлади. (Ҳозирги Свердлов зали). Шарт шундай: уч қизиқчи Мўмин Кофирнинг «Бўёқчи Тутаги» комедиясида иштирок этади: Зиё Саид янги шоир ролини, мен эски шоир, Карим Ёқубий эса — Туташ ролини ижро этади. Ундан ташқари, ҳар бир қизиқчи биттадан этюд тайёрлайди. Этюдга ўзи артист танлайди, режиссёрлик қилади; бош ролини ҳам ўзи ижро этади. Эллик кишидан иборат махсус комиссия залнинг неча марта гурилаб кулганини ҳисоблаб ўтиради. Қайси қизиқчи кўп кулдирса биринчилик ўшаники! Зал тўлиб кетган. Оёқ қўйгани жой йўқ.

Томошадан кейин комиссия натижани айтди: Зиё Саид ўттиз икки марта кулдирибди. Карим Ёқубий — ўттиз бир марта. Мен эса эллик икки марта кулдирибман. Залда қарсакбозлик. Ҳар ким ўзи билан совғасини олиб келяпти. Бир вақт қарасам устимга янгоқ тушган Ўратепа чакмонни кийгизишяпти. Нима гап десам, менга залда ўтирган бир кишини кўрсатишди. Чакмонни ўша одам бериб юборган эмиш. Бундай қарасам — отам, у киши йиғлаб ўтирибди...

Ниҳоят мен «Доктор» лақабига ўтаман.

Бу вақт Баҳодир чойнакда чой олиб киради. Раҳим ака сўздан бир зум тўхтаб, чойни қайтаради. Табассум қилиб менга қарайди.

Пир ҳикояни Пат-Паташонлардан бошлайди. Билсам, биринчи марта — 1913 йилда чодир кабога уни Пирмат ака олиб борган экан. Раҳим ака уни кўриб келгани ҳамоно уйда деворга оқ чойшабни осади. Бир чекага қора чироқни қўйиб, соясини шу чодирга туширади. Пат-Паташонларга тақлид қила бошлайди. Айни вақтда театр ҳақида ўйлайди. Циркка қатнайди. Духовой оркестрни ҳам ўша ерда кўради...

Комик артист бўлиш орзуси 1918 йилда уни Карл Маркс театрига олиб келади.

Тўрт ой давомида шаҳарнинг бир чеккасидан иккинчи чеккасига пиёда қатнайди. Трамвайлар-ми? Трамвайлар бор, лекин Раҳим акада пул йўқ...

— Баъзан томоша чўзилиб кетади, — ҳикоясида давом этади Раҳим ака, — уйга кетолмай саҳнада ётиб қоламан. Ёмғир ёғиб қолса духовой оркестрнинг мис лаганини бошимга зонтик қилиб ёпиниб кетаман. Гоҳ-гоҳ марҳум Обид Жалилов уйига бошлаб кетади. Иккаламиз ўшанда ҳам яқин эдик. Шундай қилиб юриб, театрнинг у вақтлардаги бош режиссёри Абдураҳмон Исмоилзодадан битта роль олишга муваффақ бўлдим. Шунда ҳам режиссёр шарт қўйди: менга у хирург ролини беради, лекин мен ролни ўн беш кун ичида ёдлаб олишим керак!

Мен азбаройи севинганимдан ролни ўн беш кунда эмас, икки кунда ёдлаб олибман... Саҳнага биринчи чиққанда режиссёр кўпайиб кетар экан. Биров гапни деразага қараб гапир дейди, биров ерга қараб гапир дейди. Мен саҳнага чиқдиму, ўзим билганимни қилавердим. Ўшандан бошлаб пьесанинг овозаси тарқалди. Шундан кейин мен «Доктор» бўлиб кетдим...

Доктор образидан Раҳим акани Пир даражасига кўтарган фильмлар бошланди. Уларнинг ҳаммасини халқ яхши билади.

Раҳим аканинг сценарийсини қўлтиқлаб уйга кетар эканман, яна Мулла Насриддин ҳақида ўйлаб кетдим.

Ҳожи АҲМАР.

«ШУМ БОЛА» МОСКВАДА

Шу кунларда Марказий кўргазма зали москвалик томошабинлар билан гавжум. Бу ерда ташкил қилинган Бутуниттифоқ тасвирий санъат кўргазмасида ҳозирги замон ёш рассомлари қатори, Юон Ряжский, Герасимов, Дайнека, Иогонсон каби таниқли рус совет рассомларининг асарлари ҳам қўйилган. Попковнинг «Икови», Еришевнинг «Ер», Мосин ва Брусиловскийнинг «Ленин-1918 йил», Наримонбековнинг «Тўй» каби асарлари ёрқин, композиция жиҳатдан пухта ишланган, чуқур фалсафий мазмунга эга.

Қличев, Сарян, Тоидзе, Айтбоев ва ўзбекистонлик Бурманин каби рассомларнинг асарларини ҳам томошабинлар зўр қизиқиш билан кутиб оляптилар. В. И. Бурманиннинг «Бойсун мадоннаси» картинасида ўзбек аёлининг боласи билан ўтиргани тасвирланган. Бу ишни кўрганда киши ўзини худди Ўзбекистоннинг қишлоқларида ҳис қилади.

Кўргазмада тошкентлик Тельман Муҳамедовнинг Ғафур Ғулом «Шум бола»сига ишлаган иллюстрацияси, Чиганов, Рябцевларнинг графикалари ҳам ўрин олган.

Пойтахтнинг шарқ маданияти музейида, Ўзбекистоннинг 1920-30 йиллардаги тарихий даврни акс эттирувчи расмлар кўргазмаси бўлмоқда. Кўргазмада Ўзбекистон халқ рассомлари У. Тансиқбоев, П. Беньков, А. Волков, Н. Карахан, Г. Никитин каби таниқли мўйқалам усталарининг асарлари бор. Ўзбек мўйқалам соҳибларининг нозик дид билан яратган турли жанрдаги картиналари томошабинларда катта таассурот қолдирмоқда.

Ш. АБДУРАШИДОВ.

СПОРТ янгиликлари

ЁШ СПОРТЧИЛАР МУСОБАҚАСИ

Қашқадарё область касаба союзлар уйининг катта залида беш кун давомида республика «Меҳнат» кўнгилли спорт жамиятининг эркин ва классик кураш бўйича мусобақалари бўлиб ўтди. Мусобақаларда Тошкент, Бухоро, Андижон шаҳарлари ва областлари, Қашқадарё область ва Қарши шаҳрининг ёш спортчилари иштирок этдилар. Қизғин мусобақаларда эркин кураш бўйича Фарғона область командаси биринчи, иккинчи ва учинчи ўринларни Қашқадарё ва Андижон область командалари олишга муваффақ бўлди.

Классик кураш бўйича бўлиб ўтган мусобақаларда Тошкент шаҳрининг ҳар иккала командаси фахрий ўринларни эгаллади.

Биринчи ўринни Тошкент шаҳар командаси, иккинчи ўринни Фарғона шаҳридан қатнашган спортчилар, учинчи ўринни эса Тошкент 2-командаси олдилар.

ФУТБОЛ

ТЕРМА КОМАНДА САФАРГА ЧИҚДИ

СССР терма командасининг футболчилари 12 февралда Москвадан Жанубий Америкага учиб кетдилар. Совет футболчилари Жанубий Америкада бўлган вақтларида Колумбия, Перу, Бразилия, Чили ва Венесуэла спортчилари билан етти марта куч синаш ниятидалар.

Терма команда составига 18 футболчи киритилди. Булар қуйидагилардан иборат: дарвозабонлар Пшеничников (МАСК) ва Дегтярев («Шахтер»), ҳимоячилар — Пономарев, Шестернев ва Капличний (МАСК), Дзодзуашвили («Динамо», Тбилиси), Янец («Торпедо», Москва) ва Лисенко («Черноморец»), ярим ҳимоячилар — Мунтян («Динамо», Киев), Еськов (АСК, Ростов), Сахаров («Динамо», Минск), Киселев («Спартак») ва Чумаков («Торпедо», Москва), ҳужумчилар — Метревели («Динамо» Тбилиси), Гершкович («Торпедо», Москва), Абдураимов (МАСК), Бишовец ва Хмельницкий («Динамо», Киев).

ТАШҚАРИДА қиш, ҳамма ёқ оппоқ қор билан қопланган. Шунга қарамай, футбол эшик қоқмоқда. Командалар мавсумолди машқларини бошлаб юборганларига анча бўлди. Айрим командалар чет элларда ўртоқлик учрашувлари ўтказмоқдалар. Мана уч йилдирки Москванинг «Динамо» командаси мавсумолди машқларини Самарқандда ўтказмоқда.

Суратда: умумий жисмоний тайёргарлик бўйича тренер Сергей Мусаелян футболчи Игорь Численко билан машқ ўтказмоқда.

Р. Шамсиддинов фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

ПЛАНЕТАМИЗДА

ГДР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИ ВАКИЛИНИНГ БАЁНОТИ

БЕРЛИН, 12 февраль. (ТАСС). «Германия Демократик Республикаси Ғарбий Германия ҳукуматининг Ғарбий Германия давлатидан ташқарида ва ГДР территориясида ГФР президенти сайловини ўтказиш ниятини жиддий иғвогарлик деб ҳисоблайди». Германия Демократик Республикаси ташқи ишлар министрлигининг вакили П. Лорф кеча бу ерда ўтказилган матбуот конференциясида нутқ сўзлаб, шу ҳақда гапирди. Бу план, деди у, Европадаги кескинликни атайин авж олдиришга қаратилган

Германия Демократик Республикаси ташқи ишлар министрлигининг вакили қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: Германия Демократик Республикаси Ғарбий Берлинда ўтказилмоқчи бўлган янги иғвогарлик оқибатларига яна шу жиҳатдан ҳам жуда катта эътибор бермоқдаки, бу иғвогарлик Ғарбий Германия чегаралари ташқарисида янги нацизмни ёйиш билан боғланган. Ғарбий Германия давлати бошлиғини сайлашда янги нацист национал-демократик партия депутатларининг қатнашуви худди шу мақсадни кўзда тутади. Ғарбий Берлин сиёсий арбобларининг янги нацизмнинг Ғарбий Берлинга ёйилишига халақит бериш мақсадида гўё қандайдир чора кўраётганлари, деб риёкорлик билан айтган гаплари шу билан фош қилиб ташланади.

Германия Демократик Республикаси ташқи ишлар министрлигининг вакили тинчлик ва хавфсизликни таъминлашга интилаётган барча кучлар Бонннинг иғвогарлик ва аннексия сиёсатини амалга оширишни давом эттириш йўлидаги уринишларига Германия Демократик Республикаси билан бирга зарба беришлари ғоят зарур эканлигини уқтириб ўтди.

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИДА

ВДР БАЙРАМГА ТАЙЁРЛАНМОҚДА

ХАНОЙ. Вьетнам халқи традицион байрам — ой ҳисобида янги йилни (16 февраль) кутиб олишга тайёрланмоқда.

Ханой аҳолиси бу йил янги йилни бошқача вазиятда. Америка бомбардимончи самолётлари шаҳар устида парвоз қилмаёггач, соат сайин гудоклар чалиниб, ҳаво тревогаси берилмаётган бир вазиятда кутиб олмоқда. Аммо Америка самолётлари иғвогарлик мақсадида мамлакат осмонида ҳали ҳам разведка қилиб юрганликларини ва Демократик Вьетнамнинг жанубий вилоятларини бомбардимон қилаётганликларини ҳар бир киши яхши билади. Шу сабабли Ханой янги йил байрамини ҳушёрлик билан кутиб олмоқда, унинг ҳимоячилари эса жанговар позицияларида турибдилар.

...Демократик Вьетнамда ҳар йили янги йил арафасида дарахт ўтқазиш кампанияси кенг кўламда ўтказилади. Кейинги ўн йил ичида Шимолий Вьетнамда 720 минг гектар майдонда жами 1.440 миллион дарахт ўтқазилди.

ИСРОИЛ МАЪМУРЛАРИНИНГ БЕБОШЛИГИ

АММОН. Араб мамлакатларининг босиб олинган территорияларида Исроил маъмурлари қонунга хилоф ишларни қилаётганликлари тўғрисида бу ерга кун сайин янги хабарлар келиб турибди. Кеча ўнлаб кишилар ўз уйларидан ҳайдаб чиқарилди, қамоққа олинди, ҳарбий судлар томонидан ҳукм қилинди. Босиб олинган территорияларда араб аҳолисининг яшаши учун мутлақо тоқат қилиб бўлмайдиган шароит вужудга келтирилган.

«Ад-Дифаа» газетасининг хабар беришича, Қуддусда Исроил маъмурлари тайёрлаган шармандали суд мажлиси яна бошланди. Олти боланинг онаси Баракат Аннаб ҳарбий судда сўроқ қилинади. У «қонунга хилоф ташкилотларга мансуб бўлиш»да, оккупациячи маъмурларга қарши чиқишга даъват этган варақаларни тарқатишда айбланади.

Газетанинг хабар беришича, Раммалда икки ўқувчи қамоққа олинган. Женинда ва Наблусда ўқувчи қизларнинг бир гуруҳи намойишда қатнашганлиги учун кўп миқдорда жарима тўлашга ҳукм қилинган. Ана шу намойиш қатнашчилари Исроил қўшинларини араб ерларидан олиб чиқиб кетишни талаб қилган эдилар.

КЕСКИНЛИКНИ АВЖ ОЛДИРМОҚДАЛАР

АММОН. Исроил ҳарбийлари ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги битимга ҳали ҳам риоя қилмаётир. Иордания ҳарбий қўмондонлигининг вакили бу ерда шу гапларни айтди: Исроил артиллерияси 10 февралда Ўлик денгизидан 15 километр жанубда Иордания территориясини бир соат мобайнида ўққа тутди. Исроил самолётлари ҳам шу вақт ичида бу районни бомбардимон қилди.

Шундан кейин исроилликлар Дамия кўприги атрофида (Иордан дарёси водийсининг шимолий қисми) жойлашган Иордания қўшинларини ўққа тутдилар. Иордания қўшинлари ўт очиб жавоб қайтардилар.

Исроил ҳарбийлари 11 февралда иғвогарлик мақсадида Иордан дарёсининг нариги томонидаги Ал-Маншия районини танк ва пулемётлардан ўққа тутдилар.

КАЪБА АТРОФИ СУВ ОСТИДА ҚОЛДИ

ПАРИЖ. Арабистон ярим оролида яшаган авлодлар мусулмонларнинг ҳаж қиладиган муқаддас шаҳри Макканинг атрофи тамомила деярли сув остида қолганлигини биринчи марта кўрдилар. Кейинги ҳафталарда шаҳарга кўп ёмғир ёққанлиги натижасида бутун дунё мусулмонлари ҳаж қиладиган Каъба Саудия Арабистонининг бошқа йирик шаҳарлари — Жидда ва Ар-Рияддан ажралиб қолди. Тепаликлар билан қуршаб олинган текис жойдаги Макка сув тошқинидан катта зарар кўрди. Франс Пресс агентлиги мухбирининг бу шаҳардан хабар беришича, кўчалар балчиқ ва қум билан қопланган. Мусулмонларнинг муқаддас жойи бўлган Каъбанинг атрофи анча вақтгача икки метр қалинликдаги сув билан қопланиб турди

МАЛИДА МЕНИНГИТ КАСАЛИ ТАРҚАЛДИ

БАМАКО. Бамако ва унинг атроф-теварагидаги жойларда спорт ўйинлари, рақслар ва кўпчилик қатнашадиган йиғилишлар, шу жумладан кинотеатрларда фильмлар кўрсатиш алоҳида фармойиш чиқариладиган пайтгача тўхтатиб қўйилди. Мали пойтахтида менингит касали тарқалганлиги муносабати билан мудофаа, хавфсизлик ва ички ишлар министрликларининг шу ҳақда чиқарган қарори миллий радио орқали эълон қилинди. (ТАСС).

МЕҲНАТ ВА КАПИТАЛ

ФРАНЦИЯ

◆ **ПАРИЖ.** Бу ерда корхона эгалари ва касаба союзларининг вакиллари тўрт ойдан кўпроқ вақт мобайнида олиб борган музокаралардан кейин меҳнаткашларни иш билан таъминлаш гарантиялари тўғрисидаги битимни имзоладилар. Бу битимга мувофиқ, корхона эгалари касаба союз ташкилотларини хабардор қилмай туриб, ишчиларни бундан кейин кўплаб ишдан бўшата олмайдилар. Ишдан бўшатиладиган кишиларга бир қанча имтиёзлар берилади. Бу имтиёзлар уларнинг бошқа касбни эгаллашлари ва янги ишга жойланишларига қадар моддий аҳволларини енгиллаштириши керак.

Франциядаги энг йирик касаба союз бирлашмаси — Умуммеҳнат конфедерациясининг секретари Анри Кразюки ҳали яқиндагина имзоланган битимни меҳнаткашлар курашининг «муҳим натижаси» деб атади. Қўлга киритилган ғалаба, деб таъкидлади у, ишчилар синфи ва унинг сафларидаги бирликнинг кучини акс эттиради.

ИСПАНИЯ

◆ **ПАРИЖ.** Испания меҳнаткашлари ўз ҳуқуқларини қаттиқ ҳимоя қилиб, иш ҳафтасининг қисқартирилишини, ишчилар касаба союзларининг вужудга келтирилишини талаб этиб, курашни давом эттирмоқдалар. Мадрид, Барселона, Сан-Себастьяндаги ва бошқа шаҳарлардаги кўпгина фабрика ва заводларнинг ишчилари иш ташладилар. «Юманите» газетасининг хабар беришича, Барселонанинг бир ўзидагина 10 минг киши иш ташлаган. Шу жойларга ва бошқа районларига полициянинг қўшимча кучлари юборилмоқда. Сан-Себастьянда полиция отрядлари ишчиларни тарқатиб юборишда қатнашдилар.

АНГЛИЯ

◆ **ЛОНДОН.** Лондон докерларидан 3.500 га яқин киши иш ҳақини ошириш тўғрисидаги талабни қўллаб-қувватлаб, қисқа муддатли забастовка ўтказди. Забастовка натижасида 46 кемада юк ортиш-бўшатиш ишлари тўхтаб қолди. Маъмурият забастовкада қатнашувчи ишчиларга нисбатан жазо чораларини кўриш билан таҳдид қилишига қарамай, забастовка ўтказилди.

КОЛУМБИЯ

◆ **БОГОТА.** Колумбиянинг Уила департаментида икки минг ўқитувчининг забастовкаси ғалаба билан тамом бўлди. Маҳаллий маъмурлар тўланмай қолган иш ҳақини бериш ҳақидаги талабларни қондиришга рози бўлганларидан кейин ўқитувчилар ишга киришдилар. (ТАСС).

Умум палатасида

ЛОНДОН, 12 февраль. (ТАСС). Англия умум палатасининг баъзи депутатлари Португалия мустамлакачиларининг Африкадаги сиёсатини қораладилар. Либераллар партиясининг вакили Лаббок кеча музокараларда сўзга чиқиб, Португалияга қурол-яроғ етказиб берилишини тақиқлаш зарур эканлигини айтди. У ана шу мамлакат НАТО доирасида олаётган қурол-яроғлардан кейинчалик Ангола ва Мозамбик қўзғолончиларига қарши курашда фойдаланаётганлигини кўрсатадиган маълумотлар бор, деди.

ДЎСТОНА ВИЗИТ БИЛАН

ДЕҲЛИ. 12 февраль. (ТАСС). Ҳиндистон парламентининг таклифига биноан СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг Раиси И. В. Спиридонов дўстлик визити билан бугун бу ерга келди.

БОЛГАРИЯ. Ловечдаги «Болқон» енгил автомобиллар заводи 1968 йил ишлаб чиқариш программасини муддатидан илгари бажарди. Корхонанинг тўртминглик коллективи мамлакатнинг халқ хўжалигига 36.906. минг левлик маҳсулот етказиб берди. Суратда: «Москвич—408» енгил автомобиллари монтажи тугалланяпти.

БТА—ТАСС фотоси.

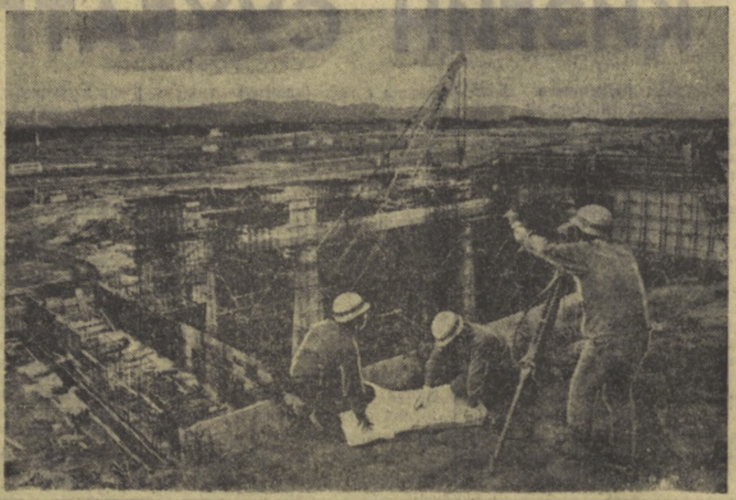

ЯПОНИЯ. 1970 йилнинг 15 мартида Осака шаҳрида халқаро «ЭКСПО-70» виставкаси очилади. Ҳозирданоқ қурилиш ишлари бошлаб юборилди. Суратда: Бу ерда виставка марказининг маъмурий биноси қад кўтаради.

Киодо—ТАСС фотоси.

РЕАКЦИЯЧИЛАРНИНГ БЕБОШЛИГИ

ДЕҲЛИ. ТАСС мухбири В. Байков хабар беради:

Ўта реакцион «Шив Сена» ташкилоти аъзоларининг Бомбайда 3 кун бебошлик қилганликлари натижасида 37 киши ўлдирилди ва 450 дан кўпроқ киши жароҳатлантирилди, 200 га яқин автобус ва такси машиналарга ўт қўйилди, ўнлаб магазинлар, дўконлар, ресторанлар вайрон қилинди ва таланди. Шу кунларда полициячилар безори ва таловчиларнинг тўдаларига 600 мартадан кўпроқ ўт очдилар. Шаҳарда транспорт қатнови тўхтаб қолди, кўпгина муассасалар, банклар, мактаблар, кинотеатрлар ёпилди, 50 дан кўпроқ саноат корхоналари ишини тўхтатиб қўйди. Газеталар чиқмай қолди, шаҳарга озиқ-овқат маҳсулотлари келтириш тўхтаб қолди. Бугун Бомбай кўчалари жим-жит турибди. Фақат шаҳар чеккаларидагина полицияларнинг ўқ отаётганлиги гоҳо эшитилмоқда. Бомбай полицияси бошқа жойлардан келган мададга таяниб, шаҳарни тинчитишга муваффақ бўлди.

Бомбайдаги тартибсизликлар ҳинд реакциясининг кейинги вақтларда қилаётган хуружларининг бири бўлди. Шу кунларда «Сватантра» ва «Ян Санх» деган реакцион партиялар ҳам Ғарбий Бенгалия, Бихар, Панжоб ва Уттар Прадеш штатларининг бир қанча районларида ўтказилаётган сайловлар вақтида аҳолига қарши террор ва зўравонликлар қилишни кучайтириб юбордилар. Реакцион партиялар сайловчиларни куч ёрдами билан қўрқитиб, уларни ўз номзодлари учун овоз беришга мажбур қилмоқчи бўлдилар. Мамлакатдаги ишчи ва деҳқонлар ҳаракатининг раҳбарлари ва активларидан ўч олинаётганлиги тўғрисидаги хабарлар матбуотда тез-тез босилиб турибди. Ҳинд матбуоти, жамоатчилик, прогрессив сиёсий арбоблар реакцион кучлар томонидан бўлаётган хавф кучайиб бораётганлигини жуда жиддият билан бир неча марта кўрсатиб ўтдилар. Бомбайдаги воқеалар бу хавф тобора авжига чиқаётганлигидан далолат бериб турибди.

Германия Федератив Республикасининг янги иғвогарлигига қарши

ОТТАВА. 12 февраль. (ТАСС). Канада Коммунистик Партияси Марказий Ижроия Комитетининг баёнотида бундай дейилади: Бонн маъмурларининг Ғарбий Берлиндан ГФР нинг янги президентини сайлаш учун фойдаланиши тинчлик иши учун хатарли оқибатлар келтириб чиқариши мумкин бўлган янги иғвогарликдан бошқа нарса эмас. Чунки, дейилади баёнотда, Ғарбий Берлиннинг Германия Федератив Республикасига ҳеч бир алоқаси йўқ.

Компартия Канада ҳукуматини тинчлик мақсадларини кўзлаб Ғарбий Германия федерал йиғилиши мажлисини Ғарбий Берлинда ўтказиш планларини бекор қилишни талаб этишга чақиради.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМДАГИ ЖАНГЛАР

ХАНОЙ. 12 февраль. (ТАСС). Озодлик халқ қуролли кучларининг қисмлари Жанубий Вьетнамдаги Америка-Сайгон қўшинларига қарши муваффақиятли жанг операцияларини давом эттириб, 8 ва 10 февраль кунлари мамлакатнинг турли районларидаги 11 шаҳарда ва ҳарбий базада душманнинг позицияларига бир неча марта ҳужум қилдилар.

ВИА агентлигининг хабар беришича, Жанубий Вьетнам ватанпарварлари Фанранг, Гокочг ва Ратьзя вилоятларининг марказларида Америка-Сайгон қўшинларининг позицияларига ҳужум қилганлар. Ратьзя яқинидаги жангнинг ўзида ватанпарварлар душманнинг 50 дан ортиқ солдат ва офицерини сафдан чиқарганлар.

10 февралга ўтар кечаси бўлган жанглардан бирида ватанпарварлар душманнинг 40 га яқин солдат ва офицерини ўлдирганлар ёки ярадор қилганлар.

МОЗАМБИК ОЗОДЛИК ФРОНТИНИНГ ЯНГИ РАИСИ

ДОРУССАЛОМ. 12 февраль. (ТАСС). Мозамбик Озодлик Фронти раисининг ўринбосари Урия Симанго ёвузларча ўлдирилган Эдуардо Мондлане ўрнига Мозамбик Озодлик Фронти раиси вазифасини бажариб туради. Мозамбик Озодлик Фронти Марказий Комитетининг навбатдаги мажлисида фронтнинг янги раиси сайланади.

Бомбайдаги тўқнашувлар

ДЕҲЛИ. 12 февраль. (ТАСС). Комендантлик соати жорий этилганлигига ва полиция нарядлари кучайтирилганлигига қарамай, кеча Бомбайнинг бир қанча районларида яна тартибсизликлар содир бўлди. Полиция реакцион «Шив Сена» ташкилоти тарафдорлари оломонига қараб бир неча марта ўт очди. Уч киши ўлдирилди.

Кейинги кунларда Бомбайда рўй берган тартибсизликлар вақтида 45 киши ўлди ва 650 киши яраланди.

БИР БУРДА НОН ҚИДИРИБ

АНҚАРА. 12 февраль. (ТАСС). Туркия меҳнат биржасининг бош директори Наки Тезел Анқара телевидениеси орқали гапириб, турк ишчиларидан 247.246 киши чет элларга жўнаб кетганлигини айтди. Яна 700 минг киши, деди у, ишга жўнаб кетиш учун навбат кутиб турибди.

ЯНОШ КАДАРНИНГ АЙТГАНЛАРИ

БУДАПЕШТ, 12 февраль. (ТАСС). Венгрия Социалистик Ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Янош Кадар Москвадан Ватанига қайтганидан кейин Венгрия матбуоти вакилларига баёнот берди. Мен, — деди у, — КПСС Марказий Комитети ва шахсан Л. И. Брежневнинг таклифига биноан дўстлик визити билан бир неча кун Совет Иттифоқида бўлдим. Мен бу таклифдан миннатдор бўлдим ва шу фурсатдан фойдаланиб, Совет Иттифоқига бордим.

Я. Кадар Социалистик Венгрия қандай яшаётганлиги ва қандай меҳнат қилаётганлиги тўғрисида совет ўртоқларимизга сўзлаб бердим, деди. Совет Иттифоқидаги ҳаёт тўғрисида,— деб сўзини давом эттирди у,— бизга сўзлаб беришди. Совет Иттифоқи Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини нишонлаш учун совет жамияти беш йиллик планни муддатидан илгари бажаришга астойдил интилаётганлигидан жуда хурсанд бўлдим.

Венгрия Социалистик Ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари қуйидагиларни айтди: биз совет халқининг муваффақиятларга эришувини ва бахт-саодатини чин кўнгилдан тилаймиз, чунки Совет Иттифоқининг ҳар томонлама тўхтовсиз ривожланиб бориши халқаро миқёсда жуда катта аҳамиятга эгадир.

Сўнгра Я. Кадар айтдики, партия ва давлат йўли билан икки томонлама муносабатлар, ҳар иккала мамлакат ўртасидаги иқтисодий ва маданий ҳамкорлик, туризм соғлом йўлдан ривожланиб бормоқда ва ҳар иккала томон бу алоқаларни бундан буён ҳам кенгайтириш ва ривожлантиришни истаганликлари ва шунга интилаётганликларини билдирди.

Халқаро проблемаларга келганда, — деди Я. Кадар, — биз аввало, социалистик мамлакатлар, коммунистик ва ишчи партияларнинг бирлигига доир масалаларни қараб чиқдик. Биз Варшава Шартномаси ташкилотини, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг иқтисодий ҳамкорлигини, коммунистик ва ишчи партияларнинг алоқаларини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш масалаларини муҳокама қилдик.

Шу муносабат билан биз бирликни мустаҳкамлаш зарурлиги муҳим масала эканлигини таъкидладик. Совет томони билан бизнинг бу соҳадаги истак ва интилишларимиз тамомила бир-бирига тўғри келганлигини, шу мақсадларга эришмоқ учун бирлашиб бамаслаҳат иш кўришимиз ва ҳаракат қилишимиз мумкин эканлигини уқтириб ўтдик.

Биз Вьетнамдаги уруш, Яқин Шарқдаги кескинлик масалаларини, шунингдек, Европа хавфсизлиги масалаларини ҳам муҳокама қилдик. Биз кескинликни юмшатиш, адолат талабларига, халқларнинг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқига, уларнинг озодлик йўлидаги интилишларига мувофиқ тарзда можароларни бартараф қилиш учун социалистик ва тинчликсевар кучларнинг бамаслаҳат янада зўр бериб ҳаракат қилишлари мумкин, зарур ва тўғри деб ҳисоблаймиз. Буларнинг ҳаммаси коммунистик ҳаракат ва социалистик мамлакатлар халқларнинг манфаатларигагина эмас, балки бутун инсоният манфаатларига ҳам хизмат қилади.

ОБ-ҲАВО

Бугун кундузи Ўзбекистоннинг барча районларида ҳавонинг ўзгариб туриши, ёғингарчиликнинг бўлмаслиги кутилади. Шарқдан секундига 5-10, чўл районларда 15-20 метр тезликда шамол эсади. Ҳарорат 5-10, жанубда 1-6 даража совуқ бўлади.

Тошкентда ҳаво ўзгариб туради. Ёғингарчилик бўлмайди. Кечаси 18-20, кундузи 3-5 даража совуқ бўлади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25—Ўзбекистон санъат усталарининг концерти. 9.30 — Танбур оҳанглари. 9.50 — Халқаро мавзуларда суҳбат (тожикча). 10.10 — Ватан ҳақида қўшиқлар. 11.15—«Гавжум манзилгоҳ» (русча). 11.30—Концерт (сайловчиларнинг талабларига мувофиқ). 12.45 — «Замондошларимиз». 13.30 — Концерт. 15.15 — «Монголия манзаралари». 16.10 — Ёшлар учун музикали соат. 16.50 — «Правда» газетасининг обзори. 17.00—Концерт (русча). 18.00 — «Дин ва тақдир». 18.10—Қўшиқлар. 19.20—А. Мефаев. «Жасорат» (радиоинсценировка, татарча). 20.00 — «Ўзбекистон индустриальний» радио-журнали (русча). 20.30—Концерт (русча). 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 21.10 — Концерт. 21.40—«Капитализм умумий кризиси ва унинг ҳозирги босқичдаги кескинлашуви». 22.20 — Ўзбекистон халқ артисти Ш. Раҳимова куйлайди. 22.40 — Янги асарлар. 23.15—Дам олиш концерти.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — Ф. Кривин. Чўнтак мактаби. 18.40 — Телеянгиликлар.

18.55 — Ўзбек диёрининг милицияси. 19.25 — Ўзбекистон эстрада усталари. Э. Қандов куйлайди.

Ўзбек тилида: 20.00 — Теле. янгиликлар. 20.15 — Қишлоқ университети. 20.35 — Уруш ва тинчлик (учинчи серияси). 22.00 — Қўшиқ ёзувчи шоирлар. Туроб Тўла.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

12.55 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

19.30 — ЁШ ИЖРОЧИЛАРНИНГ РЕСПУБЛИКА КОНКУРСИ ЛАУРЕАТЛАРИНИНГ ЯКУНЛОВЧИ КОНЦЕРТИ (Тошкент Давлат консерваторияси залидан олиб кўрсатилади).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 14/II да Корсар.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА—14/II да Парвона.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА—14/II да Бағри тош.

КИНО

Катта манёврлар — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Ака-ука Карамазовлар (1-2 сериялар) — «ЧАЙКА» (кундуз соат 2 ва кеч 7 да). САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 6.15 минутда).

Мария ва Наполеон — «ЧАЙКА», «ВОСТОК», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун) НАВОИЙ номли (кундуз соат 1, 4.40 минутда ва кеч 8 да).

Қатъий сир тутилган премьералар — «ЎЗБЕКИСТОН», «МОСКВА», НАВОИЙ номли, «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Осмон учинчи қаватдан бошланади — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ҲУРМАТЛИ ЎРТОҚЛАР!

Қариндош, дўст ва танишларингизни

СОВЕТ АРМИЯСИ КУНИ БИЛАН ТАБРИКЛАШНИ УНУТМАНГ

Табрик телеграммаларини ўз вақтида юборинг.

Табрик хатлари, открикталари ва совғали посилкалар юборишни байрам олди кунларига қолдирманг.

Етказиб бериш куни кўрсатилган табрик телеграммалар ва фототелеграммалар

17 ФЕВРАЛГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ

Байрам олди кунларида топширилган табрикномаларни ўз вақтида етказиб бериш гарантияланмайди.

Адресларни тўғри ва аниқ ёзинг ҳамда, алоқа бўлимларининг номерини кўрсатинг.

Ўзбекистон ССР Алоқа Министрлиги.

«СПЕЦМОНТАЖВОДСТРОЙ» ТРЕСТИ БЕКТЕМИР ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ БОШҚАРМАСИНИНГ ТУГАТИЛГАНЛИГИНИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ.

Ҳамма шикоятлар механизациялашган 3-кўчма колонна томонидан 1 мартгача қабул қилинади.

ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИГА бухгалтер, машинистка, фаррошлар КЕРАК

Мурожат учун адрес: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 13-уй, 3-қават, 55-хона.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — В36545 Редактор ўринбосарлари — В37914. В39323, Масъул секретарь — В34455, Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283, Партия турмуши — В33469, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — В31216 Халқаро ҳаёт — В37604, Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780, Совет қурилиши — В33258, Қишлоқ хўжалиги — В37604, Адабиёт ва санъат — В32036, В37221 Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451, Маҳаллий ахборот ва спорт — В32347 Оммавий ишлар ва хатлар — В38679, В33553, Иллюстрация — В34524, Стенографистка — В37343, Корректура—В37162, Эълонлар — В38142, Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252 В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: Андижон — 48—85, Бухоро 31—41, Қарши 21—88, Нукус 42—62, Самарқанд 31—972. Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55

№ Б. — 38. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р. 01132.